

MAGYARI

T. „Otthon”-Írók és Hírlapírók Köre
HUNGARIA BUDAPEST
VII., Erzsébet-körút 9—11.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GEZA**
Törvényezéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

Az angol kormány január 31-ikére összehívja az alsóházat

Az általános világhelyzet megvitatását tűzik napirendre.
A vita nyomán az angol politika új tájékozódása állhat elő

Londonból jelentik: Barcelona elfoglalása mélyen kihat a nemzetközi helyzetre. A baloldali világnézet arcvonala megmozdult, hogy a nemzeti Spanyolország feltámadását megakadályozza. Az angol ellenzéki pártok a helyzet alakulását a kormány elleni minden eddiginél nagyobb támadásra akarják felhasználni.

Az angol kormány szerdán délután 3 óra hosszáig tartó minisztertanácson elhatározta, hogy január 31-ikére a parlament alsóházát összehívja. Tudvalevőleg eddig a munkáspárt elnöke sikertelenül kérte az országgyűlés mostani szünetének a félbeszakítását. A kormány az ülés tárgyát az általános helyzet megvitatását kívánta napirendre tűzteni. Előrelátható, hogy az ellenzék vezére, *Attlee* őrnagy támadást intéz a kormány

külpolitikája ellen, amire maga *Chamberlain* miniszterelnök válaszol.

A *Presse Association* szerint az alsóház január 31-iki ülése döntő jelentőségű lesz. Várható, hogy úgy a Földközi-tengeri, mint a délurópai angol politikában új orientáció megkezdése fog elindulni ebből a vitából. A kormány azért halasztotta az országgyűlés összehívását január 31-ikére, hogy még alkalma legyen számbavenni a *Hitler* kancellár január 30-ikán tartandó birodalomgyűlési beszédét.

A NÉMET BIRODALOMGYŰLÉS ÖSSZEHÍVÁSA
Berlinből jelentik: Hivatalosan kiírták, hogy a német birodalmi gyűlést január 30-ának esti 8 órájára összehívták. A birodalmi gyűlés egyetlen tárgya: *Hitler* kancellár beszéde.

Ribbentrop német külügy- miniszter Varsóban

Beck lengyel külügyminiszter lakomája. — Látogatás az államelnöknél és a politikai megbeszélések

Varsóból jelentik: A lengyel fővárosban időző *Ribbentrop* német külügyminiszter tiszteletére *Beck* lengyel külügyminiszter és felesége szerdán estebédet adott. Az estebéden *Beck* vendégehez intézett felkészítőjében többek között a következőket mondotta:

— Örömmel állapítom meg, hogy az Ön varsói látogatása az 1934. január 26-iki egyezmény ötödik évfordulójának előestéjén történik meg. Ebből az alkalomból azt is meg kell állapítanom, hogy ez az egyezmény a nemzetközi politika egyik lehető legrövidebb, legegyszerűbb és mégis eredményes egyezménye.

Ribbentrop válaszában kifejtette, hogy az 1934-ben kötött egyezmény 5 éven át a legnagyobb szolgálatokat tette a két ország közötti kapcsolatok megszilárdulása és kimélyülése érde-

kében. Amint eddig is megbízható alapnak bizonyult a német-lengyel kapcsolatok számára, a jövőben is megmutatja ennek a két országnak a követendő útját.

A LÁTOGATÁS MASODIK NAPJA

Varsóból jelentik: *Ribbentrop* német külügyminiszter varsói tartózkodásának második napjára, csütörtökre a következő sorrendet állították össze. Dél előtt *Ribbentrop* koszorút helyez el az Ismeretlen Katona sírjánál, azután *Moscicky* államelnök fogadja őt kihallgatáson, majd villásreggelin lesz az államelnök kastélyában. Délutánra irányozták elő a politikai megbeszéléseket. Este disztribúció lesz és fogadóestély a német követésén. Január 27-ikén *Ribbentrop* elutazik Varsóból.

A vezető lengyel lapok kiemelik, hogy a találkozás a német-lengyel egyezmény tartóssága melletti megnyilatkozás

Varsóból jelentik: A „*Gazeta Polska*” hangsúlyozza, hogy a birodalmi külügyminiszter Varsóba jövetele nem valami konjunkturális szellem jegyében történik. Ez a látogatás megnyilatkozás amellel, hogy tartós lesz az az út, amelyre *Hitler* Adolf és *Pilsudsky* tábornagy bátor és nagy elhatározása a német-lengyel viszonyt rávezette. A látogatás bizonyíték, amellel, hogy az 1934. január 26-iki kijelentés, mely a német-lengyel vonatkozások legutóbbi korszakának a megalapozója volt, a maga életpróbáját sikeresen kiállotta. A lap aztán *Hitler* kancellár és *Beck* külügyminiszter több kijelentését idézi a német-lengyel kedő alakulásáról.

Az „*Express Poranny*” emlékeztet azokra a prófétaí kijelentésekre, melyeket *Pilsudsky* tábornagy tett 1927-ben Genfben, mikor *Briand* kérdést tett a német-lengyel viszony jövőbeli alakulásáról. A tábornagy akkor azt mondotta: A viszony ugyan a jelen (vagyis 1927 évi) pillanatban nagyon hűvös, azonban ő mégis biztos abban, hogy Németországban néhány éven belül egy nagy államférfi jut hatalomra, aki megérti, hogy Németországnak és Lengyelországnak úgy a saját érdekében, mint európai érdek okából az egymás-iránti figyelmen és bizalmon alapuló jószomszéd-ságot kell létrehozni.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon)

Korunk nagy válsága

(P. I.) A történelem nagy malmában sokan örölnek, sokan tolongnak és a mi kis sovány búzáink majd csak hogy el nem vész a nagyok, a hatalmasok árnyékában. Jó azért néha nekünk is körülnézni ebben a nagy malmában, ahol utóvégre is ugyanaz a gépezet őrli a mi szegénységünket és mások bőséges gazdagságát. Jó néha körülnézni, mert nekünk minden szem kétszeresen drága és jobban meg kell fontolni, hogy melyik garatba öntjük szegényes tarisznyánk tartalmát.

Mikor vezető államférfiak, politikusok tudatalatti megsejtéssel teológiai igazságokat pendítenek meg, ez azt jelenti, hogy nagy események előtt állunk. A háború fenyegető réme mindenkinek emlékeztetése véste a német-cseh viszály napjait, amikor rövid órákon múltott csak a vihar kitörése. Valahogy általános volt a meggyőződés, hogy ez a háború általános összeomlást jelentett volna. A béke jelszavai egyértelműleg a „nyugati civilizáció összeomlását” emlegették. Már ekkor sem volt új dolog ennek az emlegetése, — történetbölcselet már régóta hangoztatják, — de a fenyegető veszély árnyékában mélyebben ráeszméltek és őszintén beismerték. Ez a beismerés azóta is sokszor megisméltődött felelős államférfiak ajkán. És most legutóbb Daladier francia miniszterelnök Franciaország háborús elszántságáról beszélve ismét kijelentette, hogy egy eljövendő háború a „nyugati civilizáció összeomlását” jelenti.

Az idő hozza magával, hogy a politikusok, az államférfiak elkezdtek a teológizálást. Mert mi más egyéb a „civilizáció összeomlásának” az emlegetése, mint nagy teológiai igazságok tudatalatti megsejtése és a saját tehetetlenség beismerése. A történelem ma már odaérett, hogy az emberi tehetetlenség és egy más, természetfölötti világtól való függés mindenki számára felismerhetővé vált. Ilyenkor a teológus nem a legilletéktelebb arra, hogy a világ bölcsességének evilág kátyujába rekedt szekerét egy mesterfogással továbbsegítse. Mert a másvilág bölcsessége ismeri ezt a betegséget és főképpen tud segíteni rajta. Annyira ismeri, hogy már a múlt század második felében felfigyelt rá, pedig az öntevékenységre, az emberi képességekre, a haladásra, kultúrára vetett bizalom ekkor érte el tetőfokát. Napoleon szavai jellemzik legjobban ezt az időt: Enyém a föld, tied az ég! Ma pedig már kész a felelet, amit az orosz hadvezér formulázott meg: Enyém a korbács, tied a hát!

Igen, a kultúra, a haladás sokszor veszedelmes varázsszavak. „Történelemcsináló”, elbizakodott korok jellemzője. Az elbizakodottság azonban vakká tesz. Elbizakodott, öntelt korok sohasem keresik a gyökereket, a rejtett szálakat. Történelmi erők sodró áramlatába kerül ugyan a csolnakuk, de azt hiszik, hogy az árt, a csolnakot egyaránt ők maguk hajtják.

Mégis ezek a korok csak fázisok, rövid, vagy hosszabb önfeledt álmok. Utána következnek a zavaros, kábult ébredések, a merev, rémült tekintetek, a céltalan ürességbe való révületes belemeredés. Nem más ez, mint a gyökértelenségre, bizonytalanságra való ráébredés, a varázsszavak — kultúra, civilizáció, haladás — viszonylagos értékének a belátása. Mert hát utóvégre ki mondja ki számukra a

megnyugtató végsőt, hogy ebben, vagy abban a történelmi fázisban mi az érték, a maradó? Hol az alapérték, amelyhez törekvéseinket hozzáköthetjük? Spengler zárt kulturkörüinek hol van a magas- és mélypontja?

Haladás? Vajjon nem csak szárazmalomtaposás, céltalan körbejárás az egész? Utóvégre is a nagy, általános világhalál még természet-tudományilag is biztos. Az ember evilágban rekedt igénye és kulturtörekvése nem haladja meg a néhány nemzedék életére kiterjedő időt. Ennyit pedig be tud tölteni az önző, csak földi jólétre berendezkedni akaró emberi törekvés is. A halál pillanatával úgy is a teljes közömbös-ségbe hull minden vissza, ami addig vágy, akarat és törekvés tárgyát képezte.

Ha csak az élet gyakorlatát vesszük tekintetbe, az ember mai általános életképe azt mutatja, hogy az ember és törekvései teljesen megrekedtek ebben a világban. Ráeszmélt ugyan, hogy van külön szellemvilág, amelynek törvényei és értékei teljesen mások és amelyek honi nyelven szólnak elfojtott, bebörtönözött emberi mióváltáshoz. De hol van a láthatatlan dimenziók érzéke, hol van az élet másvilági tájékozódása? Még aki hivatásszerűen hirdeti is a másvilágot, az ő gyakorlati magatartásán alig van látszata ennek a másvilági hitnek. Gyakorlatilag, az érzés, értékelés és törekvés számára az ember csak a jelenvilágban él.

Azért üti meg a rövidlejárata értékek és érdekek tülekedéséhez, vásári lármájához szokott fülünket a sejtelmes, tudatalatti hang feltörése, az ismeretlen, titkos valóság jelentkezése. Mert tudjuk ugyan, hogy a létezés és okozati összefüggések legmélyebb szálait nem tudjuk elszakítani, de el tudjuk felejteni és feledékenységünk olyan összhangbontást jelent, amelynek helyreállítására éppen az általunk elfelejtett titokzatos, mély erők indulnak meg.

Az egész nyugati civilizációt végzetes összeomlás fenyegeti. Ebben ma már bámulatosan egyetértének a gondolkodók, sőt az államférfiak is. Még abban is egyetértének, hogy az összeomlás külső kerete az egyre közeledő, feltartóztatlanul magával sodró nagy háború lesz.

Pyrow délafrikai hadügyminiszter, aki nemrég bejárta Európa nagyobb országait, az első benyomás biztos megsejtésével jelenti ki, hogy az általános európai háború elkerülhetetlen. Itt volt legutóbb két nagy államférfi, Chamberlain és Mussolini találkozója. Valljuk meg őszintén, hogy a siker dolgában pro és contra bátran vitatkozni lehet. Egy bizonyos. A lehetőségek, a varázsszavak tára lassan kifogy. A találkozások, megbeszélések lassan elvesztik még azt a kis enyhítő hatásukat is, amellyel eddig bírtak. Álfogó, minden érdek és érték felett érvényesülni tudó egyesítő gondolat, erő nem mutatkozik, legalább is történelemalakító arányokban nem.

A történelem folyama feltartóztatlanul hömpölyög „a nyugati civilizáció összeomlása” felé. Olyan időben élünk, amikor a történelmet hajtó titkos erők vezető szálai, rejtett rugói, — ha nem is teljesen csupaszon mutatkoznak — de megértetik velünk, hogy csekélyke, jelentéktelen az a kis szál, amit mi a történelembe beleszöhetünk. Ez magyarázza meg azt a csodálatos kettősséget, hogy megsejtjük a közelgő katasztrófát, de ugyanakkor bamba, kábult tehetetlenséggel várunk, mert úgy látjuk, hogy nincs tehetségünk biztos kézzel más irányba szegni a történelem lejtőre jutott szekerének rúdját.

Hol van tehát a teológia, a mélyebb valóság, a másvilágba való gyökereződöttség késő felismerése és megvallása a kulturát, civilizációt féltő vészharangok általános megszólaltatásában? Miért teológus most az is, aki a „nyugati civilizáció” az összeomlástól félti? Talán azért, mert az Egyház — Istennek evilágba kivetett gyűjtőhálója — ott volt ennek a civilizációnak a születésénél és addig dajkálta, amíg a kamaszkorban hálátlanul elhagyta és most a céltalan magánakvalóság szákutcájába került? Nem ezért.

A ma kulturpesszimiztája azért teológus, mert megsejti a történelem, a lét mélyebb értelmét, megsejti tehetetlenségében a közeledő

katakizma döntő, végzetes jellegét. Megsejti, hogy a lét, az események szála: más világba nyúlnak át. Ott szövődik a történelem bonyolult hálózata. Amíg azonban tudatalatti ez a megsejtés, nem lesz belőle menekülés útja, csak kínos vergődés és a tehetetlenség beismerése. Ott van ez a kínos vergődés még azokban is, akik talán történelemcsinálóknak tartják magukat, akik ma történelmileg talán vezéreknek, kezdeményezőknak tűnnek fel. Tudatuk legmélyebb, legőszintébb sarkában ott van a meggyőződés, hogy a történelem nagy épületének ők is csak talicskásai.

Mit lehet tehát itt tenni? Melyik a helyes magatartás a történelem sodró erőivel szemben? Van-e egyáltalán menekülés, vagy vak történelmi erők játékszere lettünk és meg kell várunk, amíg az elkövetkező katakizma teljes súlyal reánk szakad? Van-e egyáltalán olyan, aki beelát a titkos, sejtelmes homályba, aki a közeledő katakizma előrevetődő árnyából valami vigasztalót tud kiolvasni, aki a „nyugati civilizáció összeomlásának” a titkát megfejti?

Igenis, van menekülés, de mi nem akarunk rálépni az útjára. És minél inkább késlekedünk, annál határozottabban mutatkoznak előttünk a katakizma körvonalai. Mert nem a betegségtől félünk mi, hanem az orvosságtól. Nem az élet harmóniájának helyreállítására törekszünk, hanem egy újabb kisiklással még egy kis időt akarunk nyerni. S talán éppen azért kell majd lenyelnünk a legkeserűbb orvosságot.

Az őszövétségben próféták jöttek és rávilágítottak Isten útjaira. Megjelenésük nemcsak a szákutcaból kivezető utat, hanem a továbbvezető ösvényt is jelentette a történelemben megrekedt zsidóság számára. Kezük magasra emelte Isten akaratának, gondolatainak fáklyáját és ennél a fénynél a babilóniai fogság sívársága, kilátástalansága is megkapta a maga értelmét, pedig a zsidóság számára a teljes összeomlást jelentette.

Vajjon vannak-e nekünk prófétáink, akik megmutathatják nekünk a kivezető utat? Igen, vannak. És útmutatásuk révén magunkra is találhatunk. A mi esetünkben nem arról van szó, hogy a gyakorlatilag teljesen hitetlen ember elismerje a valóság, a lét forrását, Istent, hiszen van annyira, animal religio sum, hogy valahogy csak rátalál. Inkább arról van szó, hogy meglássuk Istenünk a történelem forrásánál is, meglássuk a történelem hozzáfutó szálait és odáig kövessük azokat, különösképpen pedig ott kezdjük el Nála a történelem-szöveget. Vannak prófétáink, de kevesen olya-

nok, akik igazán magasra tartják Isten gondolatának, szándékának világító fáklyáját és rávilágítanak vele az érthetetlennek, elháríthatatlannak mutakozó végzet szövevényeire. Vannak prófétáink, de szavuk sokszor érthetetlen a számunkra, vagy nem tudjuk teljes mélységben felfogni azt. Nehéz nekünk nagyon az élet magátólértetődésével rátalálni utaink Isten felé vezető egyirányára.

Még kevesebb azután az olyan próféta, akinek egész élete a megoldás, a megértés, a gyökeres Istenhez, másvilágba való fordulás. Pedig a megoldott élet szava a leghatalmasabb szó. Sajnos, éppen ilyen értelemben nincs történelmi arányú áramlás, vagy akár csak gyökeresebb kezdeményezés is, amely az élet hatalmas alakító erejével szembezállhatna a végzettel, mai terminológia szerint a „nyugati civilizáció összeomlásával.”

Talán az összeomlás éppen a döntő fordulatot, magunkratalálást, fogja hozni. „Hogy ez a nemzedék, vagy legkésőbb az unokák hatalmas történelmi megrázkódásoknak és a jelen terpeszkedő technikai kultúra és kényelem katasztrófászerű összeroppanásának súlya alatt megint visszakapják a természetfölötti és másvilági látást, előltem nem kétséges” (Schütz: Krisztus). Ezek mindenesetre meggondolandó szavak, amelyek korunk betegségeknek egyik legmélyebb, leghivatottabb ismerőjének az ajkáról hangzottak el.

Amiben tehát szákutcaba rekedt evilági bölcsességünk csak veszteséget tud látni, — hiszen számára a földi jólét és kényelem minden, — abban a látók, az értékek felismerik a lényegét, az Istenhez kötő szálát; azt, ami ma megfejthetetlen, végzetes sodródást jelent egy rettenetes katakizma felé. És pedig minden jel arra vall, hogy ez a meglátás nem feleltelen, ötvenszázalékos prófétálkodás, hanem a kérdés legvalószínűbb megoldása.

Hol van ugyanis ma, ebben a mi konstelációkban az a rés, amelyen keresztül Isten szívünkhez férhetne? Elbástyáztuk magunkat, fedezékeket építettünk magunknak, sötét barlangokba vájtuk magunkat és most, hogy közel állunk a megfulladáshoz, Isten készül szétörni önkészítette börtönünk falait. A napsugár pedig, amely majd azután reánk árad — a természetfölötti, másvilági látás — börtönünk szétszört romjait is bevilágítja és építhetünk majd a fénye mellett a romokon egy új, jobb világot.

Várja meg tehát és imádkozzék érte ez a nemzedék — ha már egyébre nem képes, — hogy a szorongattatás órája készen találja lelkét a nagy átalakulásra.

Egységesítik az ország közlekedési tarifapolitikáját

Megalakult a legfelsőbb szállítási bizottság. Ghelmegeanu miniszter nyilatkozata

Bucurestiből jelentik: Röviden már megemlékeztünk arról, hogy Ghelmegeanu Mihai közlekedésügyi és közmunkaügyi miniszter törvénytervezetet dolgozott ki a legfelsőbb szállítási és tarifa-tanács létesítéséről. Ennek a tanácsnak az lesz a feladata, hogy biztosítsa az összes közlekedési intézmények és eszközök megfelelő fejlődését egy, a nemzetgazdaság érdekeit szolgáló tarifális politika keretein belül. A törvénytervezet indokolása utal arra, hogy az utóbbi esztendőkből a szállítási kérdések megoldása érdekében kevés történet és még ma is egyes tartományok között csak nehézkesen lehet lebonyolítani a forgalmat. Máramaros pedig teljesen el van szigetelve az ország többi részeitől.

— Míg a háború előtti Romániában — írja Ghelmegeanu miniszter indokolása — 1865-től 1916-ig 4000 kilométer vasutvonalat építettek, vagyis az évi átlag 80 kilométer volt, 1918-tól a legutóbbi évekig mindössze 280 kilométer vasutvonal épült, tehát az évi átlag alig 15 kilométert tesz ki. Sokszor fölösleges mun-

kákatokat végeztek és elhalasztottak nélkülözhetetleneket.

Arra utal ezután az indokolás, hogy meg kell teremteni az összhangot a vasúti, az automobilal történő, a vízi és légi közlekedés között és a szállítás kérdését egységes problémaként kell tekinteni. Hangsúlyozza ezután az indoklás a szállítások ügyének nemzetgazdasági és nemzetvédelmi szempontból való fontosságát. A törvényjavaslat szövege megállapítja, hogy az ország szállítási politikáját a minisztertanács állapítja meg a közlekedésügyi miniszter előterjesztésére. Ennek az előterjesztésnek összhangban kell lennie a nemzetvédelmi miniszter véleményével.

A közlekedésügyi minisztérium mellett megalakul a legfelsőbb szállítási és tarifális tanács, amelynek rövidített elnevezése: C. S. T. T. Ez a tanács javaslatokkal és véleményezéssel szolgál az ország közlekedési és szállítási politikáját illetően, másrészt pedig ügyel a minisztertanács által hozott határozatok végrehajtására.

Feloszlatták a török nemzetgyűlést

Ankarából jelentik: A törökországi nemzetgyűlést feloszlatták és az új választásokat március 25-re tűzték ki. Saydam kormányelnök hír szerint még csütörtökön felveti a bizalmi kérdést és lehetséges, hogy lemond.

Szlovákiában betiltották a baloldali és zsidó pártokat

Prágából jelentik: A csehszlovák hivatalos lap január 25-iki száma érdekes rendeleteket közöl. Az egyik rendeletben a szlovák kormány feloszlatta a csehszlovák kommunista, csehszlovák munkás, német szociáldemokrata, zsidó és egységes szocialista pártokat.

Egy másik rendelet szerint a szlovák belügyminiszter az ipari szakszervezetek központjának valamennyi, számszerint 9 szakszervezetét oszlatja fel. Indokolás szerint ezek a szakszervezetek a kommunista párt alapításai voltak.

Beck nyilatkozata a közös lengyel-magyar határról

Judósításunk folytatása az első oldalról

Varsóból jelentik: Hivatalos lengyel távirati iroda jelentését, amely szerint Beck lengyel külügyminiszter egy képviselő felszólalására válaszul kijelentette, hogy a lengyel kormány ismeri Magyarországnak Ruszinszko Magyarországhoz való csatolására irányuló aspirációit és a közös lengyel-magyar határra vonatkozó óhaját. Beck külügyminiszter kijelentette, hogyha a magyar kormány fel fogja vetni ezt a kérdést, mindig számíthat a lengyel kormány jóakaró és megértő magatartására. A lengyel külügyminiszter kijelentette még, hogy a jelenlegi helyzetben Lengyelország nem támaszt semmiféle területi követelést Csehszlovákiával szemben. A varsói kormány figyelme a kárpátaljai eseményeket; ámde ha ott a helyzet fenyegetné Lengyelország érdekeit, akkor e fenyegető esetlegességek elhárítására a kormány megteszi a megfelelő intézkedéseket.

A rendőrség ébersége terrorszervezetet leplezett le Bucurestiben

Hivatalos jelentés a Vasgárdisták merénylet terveiről. Öngyilkos lett a terroristák egyik vezetője

Bucurestiből jelentik: Csütörtökön reggel a következő hivatalos jelentést adták ki:

Az állambiztonsági hivatal nagyszabású összeesküvés nyomára jött. Január 7-én este a Capitán Oerca-utcák egyik házában titokzatos robbanás történt, melynek során egy Dumitrescu Nicolae nevű legionárius életét vesztette. A robbanás színhelyén petárdákat találtak és az állambiztonsági hivatal husz terroristát letartóztatott. Az egyik Dumitrescu Nicolae főhadnagy volt, aki a Str. Garii de Est egyik műhelyében lángszórókat gyártott s leleplezése után, lelkiismeretfurdalásai miatt öngyilkosságot követett el.

A terroristák székhelyén megtalálták mindazokat a robbanó anyagokat, melyeknek segítségével a terroristák levegőbe akarták röpíteni a posta, a telefon és a rádió épületét, valamint a villamosműveket. Csak az állambiztonsági hivatal közgeinek ébersége leplezte le a merénylők tervét.

MIT TALÁLT A RENDŐRSÉG A TERRORISTÁK SZÉKHELYÉN

Január 24-én a rendőrség emberei házkutatást tartottak a Strada Gara de Est 7 szám alatti házában, ahol Dumitrescu főhadnagy egy Jon Stadié nevű ember műhelyében dolgozott. A műhelyben tizenegy lángszórót találtak, melyek tizenöt-husz liter terjedelműek voltak és acélből készültek. Tartalmukat husz légnyomással továbbíthatták és száz méteres körzetben volt hatóerejük. A készülékek petróleummal, benzinnel, pakurával és más vegyi anyagokkal voltak megtöltve.

Találtak a műhelyben öt megrongált állapotban levő készüléket is, ezek a nagy légnyomástól szétrepedtek. A lángszórók szíjjakkal voltak fel szerelve, úgy, hogy egy ember a hátán is elvihetett egy-egy lángszórót.

Dumitrescu főhadnagy, aki Matei Jonescu mérnök álnév alatt dolgozott, azt állította, hogy

a nemzetvédelmi miniszter megbízásából készíti a lángszórókat.

A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a lángszórókat több ízben magánautókon különböző helyekre szállították. Megállapították mindazoknak a személyeknek a nevét, akik autóikat a terroristák rendelkezésére bocsájtották. A rendőrség közgei öt készüléket megtaláltak Sossé Vitan 71-73. számú ház alatt levő cementgyárban.

A rendőrség letartóztatta Jon Stadiét, akinek műhelyében Dumitrescu főhadnagy dolgozott. Ugyancsak letartóztatták a műhely négy kiskorú inasát is. A műhelyben fogták el Contes Constantin legionárius káplárt, aki Dumitrescu bizalmi embere volt. Contes bevallotta, hogy minden esetben a kapott utasításoknak megfelelően járt el.

AZ ŐRIZETBE VETTEK NÉVSORA

Őrizetbe vették továbbá dr. Zissu Constantint, aki a Str. Turturele 10. számú házában lakik s az összeesküvés pénzügyi támogatója és irányítója volt. Zissu azt vallotta, hogy ő egy magasztalos legionárius vezetőtől kapta az utasításokat. A rendőrség ezt a legionárius vezetőt is letartóztatta: Horia Sima professor személyében.

Dumitrescu főhadnagy az összeesküvés technikai művezetője volt és mint a lángszóró készítés legkiválóbb szakértőjét ismerték. Letartóztatták a vizsgálat folyamán Dumitrescu Dimitrie ügyvédet és Dumitrescu Nicolae diákokat, akik a Str. Moise Nicoara 13. szám alatti házában rejtették Dumitrescu főhadnagyot.

Letartóztatták még Dumitru Jont, a Román Akadémia tisztviselőjét, aki Zissuval együtt részt vett az összeesküvésben. Őrizetbe vették Berechet Jon sofőrt, aki a lángszórók elszállításánál segédkezett. Vele együtt őrizetbe vették Robescu Adeleina teológiai hallgatót, aki Stefanescu Joan teológussal egyetemben a küldönc szerepét töltötte be. Ugyancsak letartóztatták dr. Gheorghé Butut, aki a Masaryk-u. 27. szám alatt lakik, mert az ő autóján szállították a Vitám-uti cementgyárba a lángszórók egy részét. A rendőrség foglya Constantinescu Teodor építészhallgató, Butu dr. unokaöccse, aki ugyancsak segédkezett a lángszórók elszállításánál.

LETARTÓZTATTÁK A „REDEVENTA” IGAZGATÓJÁT IS

Őrizetbe vették a továbbiak során Popescu Gheorghé, a Redeventa vállalat igazgatóját, aki a Masaryk-utca 1. szám alatt lakik s ki az összeesküvés rendelkezésére bocsátotta autóját, hogy a harmadik lángszóró szállítmányt elvigyék. Vele együtt őrizetbe vették, a Redeventa tisztviselőjét is őrizetbe vették, aki segédkezett nekik. Letartóztatták Popescu Cuculescu CAPS tisztviselőt, mert Dumitrescu főhadnagy rendelkezésére bocsátotta autóját, hogy a főhadnagy lángszórókkal a Stefanesti erdőben kísérletezzék. Őrizetbe vették még Barbulescu Teodor ügyvédet, míg Zissu dr. lakásán: Techarie Nicolae orvos-tanhallgatót, Nistor Joan műszerészt, Contes Butu levardul Carolon levő lakásán tartóztatták le, amikor utasításra várt.

A további letartóztatottak: Chirilla Nicolae, az Agrícola Fonciera tisztviselője, Custuma Jon cementgyári munkafelügyelő, Bucur Simon és Mata Gheorghé, a cementgyár kapusai.

A fentiek mind beismerték részvételüket és töredelmes vallomást tettek. Dumitrescu főhadnagy 25-én hajnalban, miután vallomást tett, kérte az őrt, hogy vigye őt a mellékhelyiségre, itt óvatlan pillanatban felakasztotta magát. A katonai kórházba való szállítás után meghalt.

Pál jugoszláv kormányzó hivatalos látogatásra megy Rómába

Rómából jelentik: A Messagero belgrádi jelentés alapján úgy értesül, hogy Pál jugoszláv kormányzóherceget a fasiszta kormány meghívta Rómába. Pál herceg látogatása még a tavasz folyamán megtörténik.

Szeretettel adunk — jöjjetek hozzánk szeretettel

— A Magyar Lapok ajándékkakciója —

Lapunk olvasói rendkívüli örömmel fogadták híradásunkat, hogy a „MAGYAR LAPOK” az előző esztendő sorsolásaihoz hasonlóan most is értékes nyereményben részesíti azokat, akik előfizetési díjikat egy bizonyos meghatározott időben befizették. Az értékes és dus választéku nyeremények módját nyújtanak mindenkinek arra, hogy a sorsolás alkalmával mindenki kedvére való nyereményben részesülhessen. A nyeremények rendkívül kedvező feltételek mellett ugyszólván anélkül, hogy olvasóink különösebb áldozatot hoznának, a következő három csoportban kerülnek ki-sorsolásra:

I. CSOPORT:

Azok az előfizetők, akik folyó év február hó 20-ig EGY EGÉSZ ÉVRE előre, vagyis 1939. évre kiegyenlítik az előfizetési díjukat, résztvesznek teljesen díjtalanul alábbi nyeremények kisorsolásában:

1. Egy 6 személyes valódi ezüst dessert készlet.
2. Egyhetes nyaralás a Gyilkos-tónál.
3. Egy fényképezőgép.
4. Előfizetés a „Magyar Lapok”-ra egy teljes évre (1940. évre).
5. 1000 lei értékben könyvek tetszés szerinti választásában (a könyvek jegyzékét annakidején kiküldjük).

Ezenfelül 10 előfizető között szétosztunk 1-1 regényt.

II. CSOPORT:

Akik február 20-ig az 1939. évi ELSŐ FÉLÉVI díjukat egyenlítik ki. Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy perzsa szőnyeg.
2. Egyhetes nyaralás Püspökfürdön.
3. Egy női- vagy férfi karóra, esetleg zsebóra.
4. Egy félévi ingyenes küldése a „Magyar Lapok”-nak 1939. második félévben.
5. Gyönyörű kiviteli Eucharisztikus Kongresszus Album.

Ezenfelül 10 előfizető között szétosztunk 1-1 regényt.

III-IV CSOPORT:

Azok között, akik 1939. február 20-ig bezárólag teljes egészében rendezték az előfizetési díjukat, azaz hátralékban nincsenek. (Ide tartoznak a most jelentkező új előfizetők is, akik legalább háromhavi díjat fennli időpontig kiegyenlítették!) Az alábbi nyereménytárgyak kisorsolásában vesznek részt:

1. Egy uti neccesaire.
2. Egy álló asztali óra.
3. 500 lei értékben könyvek tetszés szerinti listát megküldjük).
4. Egy villanylámpa (amennyiben a nyelő faluhelyen lakna, ahol villany nincsen, ez esetben petróleumfűzővel cserélünk ezt fel).
5. Egy csinos töltőtoll.

Az új Spanyolország iskoláinak szelleme

Róma, január hó.

Az *Osservatore Romano* spanyolországi tudósítója érdekes tudósításban számol be arról a szellemről, amely az újjáéledt és a vörös fekélytől lassan megtisztuló Spanyolországban az iskolákban és általában a nevelésügyben megnyilvánul. Nem szórványos esetekről, vagy illetéktelen kijelentésekről van szó, hanem az egész nemzeti Spanyolország hivatalos iskolapolitikájáról.

Jó tanító — Isten és a haza szeretete

A körrendeletnek egy különösen jellemző pontját, amennyiben az egésznek a szellemét jellemzi, szöveg szerint adjuk:

„Általában szem előtt tartandó az, hogy a tantervekben kifejtett módszerek, amelyek a nevelők munkáját akarják irányítani és kifejleszteni, nem akadályozzák azokat a kezdeményezéseket, amelyek bensőségessé és termékennyé teszik az iskolai nevelést és tanítást.

A jó iskolai nevelés XI. Pius pápa bölcs szavai szerint, amelyeket az ifjúság neveléséről szóló körlevelében intézett a világhoz, *nem annyira a jó rendszerek, hanem inkább a jó tanítók munkájának eredménye.*

Egyébként vannak modern, nagyon értékes spanyol módszereink, amelyek nagyon sok esetben mintául szolgálhatnak; ilyen például kitűnő pedagógusunk, főtisztelendő Andrés Manjon szabad-iskolája, az úgynevezett „Ave Maria-iskolák.”

Vannak hagyományos, bevált spanyol módszereink, amelyek külön említést érdemelnek és amelyek hozzátartoznak a jó tanító szakképzettségéhez; ilyenek egy Kalazanci Szent József, Loyola Szent Ignác, Pedro Simon Abril, P. Ponce de Leon, Louis Vives, I. Pablo Bonet, Pujasol, Huarte de S. Juan, Palmireno, Navarrete, Perez de Herrera, Hervás, Mavans és sok más jeles pedagógusunk módszerei, amelyek az elmúlt századok alatt a nemes szív, az

A nemzetnevelésügy minisztere, Pedro Sainz Rodriguez, körrendeletet adott ki, amelylyel bemutatja és magyarázza a legfőbb tanügyi bizottság által elkészített iskolai tanterveket. Ez a körrendelet csak folytatása azoknak a törvényeknek, amelyeket a nevelésügyben eddig már elfelbélptettek. A körrendelet külön hangsúlyozta, hogy a tantestület biztos lehet a minisztérium azonnali és készséges támogatásáról, amennyiben ezt új, súlyos feladatuk szükségessé teszi.

adaadás és a műveltség olyan sok követendő példáját adták.

Nem szükséges itt a tanítók számára a szükséges könyvek pontos névsorát megadni; megtalálhatják azt Rufino B. Sanchez, a haza és a hit hősvértanujának kitűnő munkájában. Azonban nem tekinthetünk el két legspanyolabb munkának az ajánlásától: az egyik Balmes: Critérium c. munkája, amely a tanító önnevelésével foglalkozik és útmutat a gyermek képességeinek és hajlamainak a felismerésére; a másik Andrés Majon: A tanító lelkiülete c. könyve, amely az utóbbi évek legjobb ilyen irányú könyve.

Ezek a könyvek, módszereik és tanításaik értékes segítséget jelentenek abban, hogy a gyermekekben a biztos, tűzálló katolikus lelkiismeretet kialakítsuk.

... Ezek a programok nem tartalmazzák a külön vallási és hazafias oktatásra vonatkozó utasításokat, azonban a Bizottság igyekezett munkáját vallásos és hazafias szellemmel kitölteni, mert tudatában van annak, hogy a többi tantárgyak lelke ez a két szent láng, amely megvilágítja az értelmet és hevíti az akaratot. A két szent lángnak megfelelő két nagy szeretetnek kell vezetnie bennünket az egységes, nagy, szabad Spanyolország újjáépítésében. Ez a két nagy szeretet pedig az Isten és a haza szeretete.”

Félreértés

Irta: Bethlen Margit

Dr Samuel Schnabelthier úgy sétált le-fel a sanatorium nagy, középső halljában, mint valami ketrecbe zárt oroszlán. Körülbelül úgy is érezte magát, mint a sivatag királya, amelyet rongy cirkusznépségek legdrágább kincsétől, veszületett ősi jogától, a szabadságtól fosztott meg. Mert mi történt vele? Azért jött ide, hogy szívét, amely már huzamosabb idő óta rendetlenkedik, ráncba szedjék, orvosossággal, vizkúrával, mit tudja ő, egyezvél mindavval, ami az ilyen szemtelenkedő jószág ráncba szedésére alkalmas. Szép sorjában megmagyarázta a főorvosnak, hogy néha remeg, máskor lüktet, van úgy, hogy a torkában érzi, mintha meg akarna fulladni, meg szivgörcse is volt többször, hogy azt hitte, mingyárt meghal és a többi tüneteit is mind, ügyelt, hogy egyet ki ne hagyjon valahogy, a végén aztán hosszú vizsgálat után azt süttötték ki, hogy nincsen neki egyéb baja, mint nikotinmérgezés. De az aztán annál erősebben. És hogyha nem hagyja abba azonnal a dohányzást, úgy az orvos nem áll jól semmiért.

Ez utolsó mondatot a főorvos oly vészjósló tekintettel ejtette ki, hogy dr Schnabelthier, aki melleleg szólva nem tartozott a kimondott hősök közé, jónak látta azonnal beadni a derekát, illetőleg cigarettáival duzadásiáig megtelt tárcáját mártírhoz illő arckifejezéssel átnyújtani hóhérszékébe. Ehéidig csöndben és magányban szenvedett, de mikor a közös étteremben megjelent a főorvos tekintélyesen potrohos alakja, dr Samuel kétségbeesetten rohant utána:

— Főorvos ur, én megőrülök! Nem tudom, mit csináljak a kezemmel! Folyton a zsebemhez kapok, hol előveszem a gyufát, hol visszateszem, legalább tíz cigarettát egy nap, főorvos ur! Ötöt! Hármát! Egyet! Legalább egyetlenegy — rímankodott szivertépőn.

Az egészség óra könyörtelenül pillanatot rá:

— Egyet sem! — felelte ridegen. Nem volt rossz ember, de véletlenül dohányos sem volt és így nem bírta teljes mértékben méltányolni a nikotinéhez szenvedéseit. Káros szokásnak tartotta és úgy érezte, hogy hasznos és Isten, ember előtt tetsző cselekedetet követ el, ha mentől több embertársát szoktatja le róla, bármennyire berzenkednek is ellene. Azonban sanatoriumi orvos is lévén, akinek nem érdeke, hogy a betegek végleg megutálják gyógykezelésük helyét, hirtelen barátságosabb arcot vágott és zsebéből vastag, sárga bernstein-golyókból csinált láncot szedve elő, azt dr Schnabelthier kezébe nyomta.

— Így ni, játsszék evvel, ha nem tud kezévi mit csinálni. Majd ez szórakoztatja. A szórakozás, az nagyon fontos ilyenkor. Hát csak szórakozzék, szórakozzék, kedves doktor ur.

És ez után a jóakaratu, bár kissé meddő tanács után, megelégedetten ült le asztalához.

Ezért szaladgált dr Samuel most oly megálatkodottan le a fel a hallban, kezében pergetve, mint valami török olvasót, a sárga bernstein-láncot, haragosan összehuzott szemöldökkel, hosszú felső ajakát még jobban előre csücsörítve, hogy valóban úgy feestet, mint a nevével azonos áliat. Sétált, mert nem bírt ervhelyben maradni és pergette a láncot, mert nem mert a főorvos tanácsa ellen cselekedni. Belsőleg pedig dühöngött. Kimondhatatlanul dühöngött. Ha volt állat, melynek nevével nem illette az egész orvostudományt, az csak azért történt, mert az a bizonyos állatfaj neve pillanatnyilag elkerülte emlékezőtehetséget. Szórakozzék! Azt mondta: Szórakozzék! Ugyan mivel, itt ebben a istenverte, nyomorult, undok sanatoriumban, ahol még egy valamirevaló n5 sincs a közelben! Dr Schnabelthier nem volt ugyan valami nagyböbstilű szeladon, tisztában is volt avval, hogy külseje nem éppen az, ami a nőhódítás terén legjobban érvényesül, de azért a nőemet nem vetette meg teljesen. Így minden felülésára dacára észrevette, hogy az ablak melletti nagy karosszékben ülő hölgy minduntalan hirtelen mozdulattal feléje fordítja fejét, ahogy

Vesebajosoknak nélkülözhetetlen!

Hogyan éljen a vesebajos ember?

Irta: Dr. Lukács Pál főorvos.
Orvosi tanácsok, diétás utbaigazítások
Ara 95 lei.

A pénzügyigazgatóság felhívása a nagyváradi nyugdíjasokhoz

A januári nyugdíjak folyósítása minden esztendőben súlyos nehézségek elé állítja a nyugdíjasokat. Minden nyugdíjastól különböző okmányok és iratok felmutatását kérik, amely nélkül a nyugdíjakat nem fizethetik ki. A nyugdíjasok igyekeznek is beszerezni a fontos iratokat és meglepetésül csupán az szolgál, hogy már amikor azt hiszik, hogy rendben van minden, a felsőbb hatóságok újabb és újabb okmányok felmutatását kérik.

Hajduc István, a nyugdíjosztály új főnöke tegnap a következő közleményt adta ki:

— Felhívjuk a nyugdíjas árva gyámjait, hogy még a januári nyugdíjak kifizetése előtt adjanak írásbeli nyilatkozatot arról, hogy a kis-korú nyugdíjas árva nem lett-e időközben nagy-korú és amennyiben az illető leány, nem ment-e időközben férjhez.

— Az özvegyeknek, ideértve a hadiözvegyeket is — igazolni kell a januári nyugdíjak kifizetése előtt azt, hogy nem mentek-e közben férjhez. Akik nem adnak a valóságnak megfelelő nyilatkozatot, azok nemcsak a tévesen kiutalt nyugdíjat fogják visszatéríteni, hanem a jogtalanul felvett nyugdíjösszeg háromszorosára bírságotlják őket.

— Azoknak, akik valamelyik súlyos beteg nyugdíjas helyett közjegyzői felhatalmazással veszik fel a nyugdíjat, szintén jelentkezni kell még a januári nyugdíjak kifizetése előtt a pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályánál, ahol külön nyilatkozatot kell tenniük arra vonatkozólag, hogy ők vannak felhatalmazva a nyugdíjak felvételére.

Nem fizetik a nyugdíjakat januárban azoknak sem, akik nem csatolják a rendőrség által kiadott életbenlétiüket igazoló okmányt.

Egyébként itt említjük meg, hogy a pénzügyigazgatóságon csütörtökön reggel megkezdték a hadiözvegyek és a hadiárva januári illetményeinek kifizetését.

mellette elmegy. A hölgy nem volt határozottan szépek mondható, orra kacszzerűen meredt előre, nyaka tulvékony és kissé inas, szája inkább bogyo, mint rózsabimbó, szeme pedig riadtan nézett a világba, mint aki nincsen egészen tisztában avval, hogy miképpen fogják fogadni, csak a haja volt dús és ragyogóan szőke kontyba csavarva feje hátulján. Mindazonáltal dr Samuel észrevétlenül és szinte akaratlanul mind közelebb húzódott hozzá sétája közben és amint láncot eszeveszette pergette, az egyszerre csak kirepült kezéből és egyenesen a hölgy ölébe pottyant.

— Ach mein Gott! — sikoltott a fel vékony kis madárhagyon, de dr Schnabelthier őszinten ijedt bocsánatkérését előzékeny modorban fogadta, sőt kétszer is furcsa megdöszéssel hirtelen feléje forgatta fejét, mintha mondani akart volna valamit, amit azonban utólag meggondolhatt, mert csak biccentett és kissé merev testtartással kiment a hallból.

Néhány perccel később, mikor felment szobájába, dr Samuel megkérdezte a liftes fiut, hogy ki volt a szőke hölgy, aki az ablakban ült az imént?

— Die Baroness. Baroness Ilse von Rittgenstein! — felelt a fiu átszellemlen.

A szőzke, tizenhét esztendőes kis bárónő ugyan már egy jó órával azelőtt ült le egy pillanatra az ablakba, mielőtt kiment volna teniszezni, a liftes fiu számára ő volt ezidejüleg az egyedül szőke nő a sanatoriumban. Nem is vette észre, hogy Fräulein Amelie Knopp (az volt a hölgy neve) ebédül mostanáig szintén ott tartózkodott. Valószínűleg nem is jutott eszébe, hogy annak neve valakit is érdekelhet.

Dr Schnabelthier azonban azonkívül, hogy nem volt éppen hős, kissé snob is volt. És a tény, hogy egy valódi hamisítatlan bárónő szemét vetett reá egyáltalán nem hagyta hidegen. Karcsu — álapította meg magában. — És a haja, az határozottan gyönyörű. A kicsi szájakat is mindig szerette, azt pedig, hogy tul van már az első ifjúságon, inkább előnynek érezte. Ő maga sem éppen mai csírke, bár az öregségtől még messze van

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint várható időjárás: Mérsékelt szél, sok helyen köd, ködszítálás, kisebb eső, a hegyekben nagyobb havazás, a hőmérséklet lassan csökken.

Pacha Agoston
megyéspüspök körlevele

Csak egyházközségi ülések tarthatók meg hatósági engedély nélkül

Temesvár. Saját tud. Pacha Agoston dr. megyéspüspök most hocsátotta ki ezidei második számú körlevelét. Ebben a püspök elsősorban közli az újévi üdvözlés szövegét, amelyet táviratilag juttatott el Ófelségéhez, egyházmegyéje nevében, valamint Ófelsége köszönőtvíratát. A püspök aztán közli papságával, hogy Romániának a Szent-széknél levő követségét nagykövetséggé emelték. A Nemzeti Ujjászületés Arvonálára utal ezután a főpásztor, valamint a „Frontnak” január 15-én tartott temesvári nagygyűlésére.

Teljes terjedelmében közli ezután a püspök azt a beszédet, amelyet ezen a manifesztaáción a királyi helytartó felkérésére az egyházmegye nevében mondott.

A körlevél a továbbiakban figyelmeztet, hogy hatósági engedély nélküli csakis az egyházközségek tarthatják meg üléseiket.

A három évvel ezelőtt végzett teológusok szeptember 9-én, a két év előttiéket szeptember 11-én és azok, akik tavaly fejezték be tanulmányukat, szeptember 12-én teszik le előirt vizsgáikat. A plébános-képesítő vizsgákat május 11-én, illetve szeptember 13-án és a hittanári vizsgákat szeptember 14-én tartják.

A nemzetiek elfoglalták
Barcelona repülőterét

Megkezdették a város lövetését. — Lángokban áll a kikötő. A francia határra özöniének a menekülő köztársasági csapatok

Burgosból jelentik: A nemzeti csapatok folytatják Barcelona körülzárását. Most már csak Garone és Puiscerda felé van szabad út a katalán fővárosból. A nemzetiek birtokukba kerítették a Prat de Llobegati repülőteret, amely most a nemzetiek repülőbázisául szolgál. Szintén elfoglalták Tarrasat városkát, amely fontos gyapotipari központ.

Párizsba érkezett jelentések szerint a nemzetiek megkezdtek Barcelona lövetését. A kikötő már lángokban áll. A visszavonuló köztársasági csapatok 100 tonna dinamittal aláaknázták az összes fontosabb közlekedési utakat. A nemzetiek egyébként mestettek minden előkészítést a Barcelonába való bevonulásra. A város elfoglalása esetén gondoskodni akarnak a nélkülözhető lakosságról is. Ezért már is rengeteg teherautó érkezett Barcelona elé élelmi- és közszükségleti cikkekkal, melyeket a lakosság között fognak szétosztani.

Párizsból jelentik: A francia határra egyre

A világpolitikai kérdések egész sora kerül előtérbe
Barcelona elfoglalása után

Párizsból jelentik: A kormány külügyi főhivatalos lapja, a „Temps” hosszabb cikkben foglalkozik a spanyol nemzetiek barcelonai előhaladásával. Megállapítja, hogy Franco tábornok csapatai áttörték a megvívhatatlannak tartott nagy-
hírű vasgyűrűt, mely Barcelona védő övezetét al-

jobban özöniének a menekülő köztársasági csapatok. Legutóbb 600 ember érkezett a nemzetközi dandárból, akik tulnyomó részben amerikai, kanadai és angol önkéntesek.

Hivatalos jelentés is megerősíti, hogy Bonnet francia külügyminiszter tárgyalásokat folytatott Delvayo spanyol köztársasági külügyminiszterrel a menekültek elhelyezése érdekében. A terv szerint Andorra közelében létesítenek tábor 150 ezer menekült befogadására.

ROOSEVELT A SPANYOL KÖZTARSASÁGI
SEGÍTSÉGÉRE AKAR SIETNI

Newyorkból jelentik: Amerikában erős áramlat indult meg arra, hogy a Spanyolországnak szállítandó fegyverek kiviteli tilalmát függeszék fel. Roosevelt elnök közölte, hogy a kormány jogi bizottsága most tanulmányozza az erre vonatkozó javaslatot, a végleges intézkedést azonban csak a törvényhozástól kapott felhatalmazás alapján teszi meg az amerikai kormány.

A világpolitikai kérdések egész sora kerül előtérbe
Barcelona elfoglalása után

kotta. Ezek után kétségtelen, hogy Barcelona sorsa meg van pecsételve. Csak az a kérdés, vajjon a vörösek végső ellenállásra elszántsága mennyi ideig tud felülkerülni, mikor a város lakossága az azonnali meghódolást kívánja. Minden jel arra vall, hogy a köztársaságiak csak Katalonia északi csücskébe vonulnak, s még csak Madrid, Valencia és Carthagea partjain tudják magukat ideig-óráig tartani. Ez már oly jelentéktelen terület, hogy Barcelona elfoglalása után a nemzetiek már egész Spanyolország uraiként tekinthetők. Tehát Barcelona elfoglalása után a Spanyolországra vonatkozó világpolitikai kérdések egész sorozata fog előállni, s ezek között a Földközi-tengeren való hatalmi státuskvó kérdése is.

A SPANYOL POLGÁRHÁBORU VÉGE FELÉ
KÖZELEDIK

Rómából jelentik: A Tribuna írja, hogy a spanyol polgárháboru vége felé közeledik. Olaszország büszke, hogy önkénteseivel hozzájárulhatott a spanyol nemzeti csapatok felszabadító győzelméhez.

ERTESEITÉS

Leltári vásárukon eladásra kerül 700 pár divatos klvitelű fekete, kék, szürke, drap és zöld színű antilop és bőrcipő lei 295, lei 345 és lei 395 árban.

REICHARD DEZSŐ és FIA
Cipőáruház

és így...

Szóval sem állítom, hogy dr. Samuel ezen futó találkozás folytán valami messzebbmenő terveket kovácsolt volna, de annyi bizonyos, hogy vacsorához nagyobb gondtal oltózott, mint különben tette volna. Amit, ez már csak az igazság kedvéért is megemlítenéd, Amália kisasszony is megtett, amennyiben fekete selyem blouse-ára fehér csipkejebőt tűzött fel, amit csak vasárnap- és ünnepnapokon szokott megcsélekedni.

Fraülein Amelie különben osztrák katonacsaládból származott és negyvenéves koráig özvegy és nyugalmazott generális édesapja támasza és rabszolgája volt. Mellékesen kézimunkával egészítette ki annak sovány nyugdíját. Halála óta a kézimunka volt az ő támasza, ő ellenben annak rabszolgája. Hogy ennek következtében kaptat-e a gyomorbajt, amely miatt most néhány ékezerét eladva, három hétre idejött, azt nem tudom, de több, mint valószínű. A gond és káosz, de ugyanis, amelyekkel táplálkozott, tulságba vitte, nem a legalkalmasabb tápezet. Eetének egyetlen kimagasló mozzanata az az enyhe érdeklődés volt, amelyet huszonöt esztendővel ezelőtt egy rokon fiatalember tanúsított iránta. Ennek, sajnos, csakis az ő szívében lett következménye. Sajnálattal kell azonban bevallanom, hogy ezt a képet, amelyet hűségesen őrzött ennyi éven át emlékében, a következő három nap végzetesen kezdte kitörölni.

Vacsora után t. i. dr. Schnabelthier, miután néhányszor eisétált a karoszekék előtt, amelyben Fraülein Amelie letelepedett és elégtétellel vette tudomásul, hogy a bárónő kétszer is feléje kapta fejét.

— Darf ich Platz nehmen? — szavakkal melléje telepedett és pillanatnyilag megfelelően nyomoruságáról, tőle telhetőleg kellemesen igyekezett mulattatni hölgyét. Dr. Samuel szereteit beszélni. Különösen önmagáról. Előadta összes szimptomáit és észrevételeit az otthoni és itteni orvosok kezelési módjairól. Fraülein Amelie hála-lasan és odaadással figyelt. Az élet nem szoktatta őt arra, hogy valami tulsokat foglal kozzanak ve-

le. Így mindketten igen kitűnően elszórazoktak. Mikor elbucsuztak, a liftben, dr. Schnabelthier illedelmesen így szól:

— Kezét csókolom, bárónő.
Fraülein Amelie tiltakozva pirult el:
— Nicht doch, Herr Doktor!

— És avval már ki is lépett a liftből.
Másnap a délelőtti sétánál, amelynél véletlenül találkoztak, dr. Samuel megkérdezte keresztnevet és azontul Amelienek szölitotta, bár mindig elébe tette „mit verlaub” — engedelmével. Ugy érezte, hogy evvel tartozik címének és rangjának, bármennyire kedvesen és közvetlen is veie szemben a bárónő. Estére már egy asztalnál vacsoráztak, a harmadik napot pedig reggelől estig együtt töltötték. Dr. Schnabelthier ugy érezte, hogy a szanatorium alapjában véve nem is oly lehetetlen intézmény és még az ebéd és vacsora-utáni kínos órák is, amelyet sarga láncát pörgetve le s felsétálva igyekezett kibírni, tűrhetővé tették az ablak felől jövő hirtelen kis fejmozdulattól kísért pillantások. Fraülein Amelie pedig... Nos minden ember életében van egy korszak, hol rövidebb, hol hosszabb, amelyért érdemes volt megszületnie. Hogy ezért később mindig meg kell fizetni, az természetes, de az nem változtat a tényen. Fraülein Amelie életében feltétlenül ez a három nap volt az az idő. Többet arról az ügyről, mondani szükségtelen.

Negyedik nap déjben történt a katasztrófa. Sétró jöttek haza mind a ketten, amikor szöcske, nyulánk, csinos kis fruska szaladt el mellettük és meglökte dr. Samuelt.

— Ügyeljen, hé! — kiáltotta nevetve.
— Unverschämter Fratz! — Szentelen kölyök! morgott a Herr doktor, aki ebéd előtt mindig ideges volt. Fraülein Amelie jóindulatúan védelmébe vette a kislányt.

— Pajkos, de édes kislány! A kis Rüttgenstein baronesz! — mondta, miközben fejét minden ok nélkül hirtelen jobbra kapta.

Dr. Samuel hosszú felső ajakát bünbánólag csécséprítette előre:

— Bocsánat, nem tudtam, hogy önnek, ked-

ves, mit verlaub, Amelie, rokona a kicsike! Fraülein. Amelie csodálkozva meresztette rá apró, világos kék szemét:

— Ise von Rüttgenstein? Tudtommal a Knoppok sohasem voltak evvel az előkelő családdal rokoni összeköttetésben, bár anyai nagyapám, der Herr Kommerzienrath, a legjobb családokkal volt összeházasodva Karinthiában és apám mindig beszélte, hogy tiszta véletlenem mult Solferinónál, hogy nem az ő ága kapta meg a „von”-t, melyet jogtalanul adományoztak a Knigge-család ott harcoló egyik tagjának...

De dr. Schnabelthier már régen nem hallgatótt Fraülein Amelie hosszú lére eresztett magyarázatára. Knopp, nem Rüttgenstein? és még csak nem is von nemhogy bárónő lenne? Hiszen utóvégre neki egészen alapjában véve semmi komolyabb közeledés szándéka ugy sem volt vele, de azért, ezt dr. Saamuel határozottan érezte, felháborító, hogyha az embert szándékosan félrevezetik. Hogy ez a félrevezetés nem Amáliától, hanem a liftes fiutól eredt, akinek rosszhiszeműségét nehezen lehetne ez ügyben feltételezni, az dr. Schnabelthiernek egyáltalában nem jutott eszébe. Ő haragudott önmagára, Fraülein Amelie, Iseére, az orvosra, ki őt ideküldte és e sok haragra jól esett neki okot találnia ott, ahol lehetett. Szigorú és megbántott arccal elkészönt és az ebédet felhozatta szobájába. Ugy érezte, hogy nem volna képes egy asztalnál enni evvel a sovány, öreg aszott nővel, akinek gombostűnyi szájan a falat is alig fér be.

Másnap reggel eltazott. Olyan szanatoriumot keresett, ahol a nők megbízhatóbbak, az orvosok pedig maguk is hódolnak a nikotin édes mérgeinek s mezeirtöbben kezelik a rájuk szoruló szegény betegeket.

Fraülein Amelienek se sokat használt a három heti kura, amelyet mindezek dacára hűségesen betartott. Magányos óráiban kézimunkája főlé hajolva, még most is azon töpreng, mi is lehetett az a félreértés, amely miatt dr. Schnabelthier oly végzetesen megharagudott reá?

Roosevelt fegyverkezik, de békére vágyik

Mi lesz a helyzet Amerikában a választások után?

Newyork, január hó.

Közel nyolc éve korlátlanul uralkodik Amerikában a demokrata párt. Övek volt a szenátusban 96 mandátum közül 81, az alsóházban 435 közül 345, ugyanekkor 2 állam (Maine és Vermont) kivételével valamennyi szövetségi állam élén demokrata kormányzó állt. A párt ezt az egyeduralmat Rooseveltnek köszönhetette, az ő politikai hitvallásának, programjának, az u. n. New Deal-nek. A New Deal nem más, mint gazdasági refomsorozat, különösen pedig szociális reformok sorozata, melyeket harmincas évek hanyatlása hívott életre. Lényegük ugyanaz, mint a hasonló természetű európai intézkedések lényege: öregeségi és munkanélküli biztosítás, hatalmas közmunkák kiírása azok részére, akiket elbocsátottak leálló gyárak, a kisbirtokosok támogatása jutalmakkal és megfelelő árpolitikával, bér egyeztető szervek létesítése stb. Roosevelt volt az első amerikai államfő, aki belenyúlt a termelés kérdésébe, aki a munkás-kérdés rendezését állami feladatnak tekintette s a válság mélyén vergődő ország, a több, mint 10 millió munkanélküli, az eladósodott farmerek megváltójukat látták benne.

Előretörték a republikánusok

A mostani választás azt tanúsítja, hogy az ország többsége még mindig kitart az elnök mellett, de a demokrata párt fölénye korántsem megsemmisítő s a republikánusok váratlan mértékben törtek előre. A szenátusban 15 helyett 24 helyük lesz, az alsóházban 90 helyett 160 képviselőt küldenek és a 43 állami kormányzóság közül 19-et hódítottak el.

A politikai szakértők szerint a választások aem irányultak a New Deal ellen s még a leglelkesebb republikánusok sem támadták elvileg az új szociális politikát. A választók egy részének átszoportulása inkább óvás volt még erőteljesebb, még radikálisabb program ellen, amit egy újabb teljes demokrata győzelem valószínűleg maga után vont volna. A háború után közel 12 évig az Egyesült Államok volt a világ egyik legkonzervatívabb állama. A munkásszervezés gyermekcipőben járt s a huszas évek folyamán szinte patológikus félelem terjedt el a kommunizmus ellen, aminek az lett az eredménye, hogy a legjámborabb kísérletet szakszervezetek vagy más munkás-szervezetek megalakítására tüzzel-vassal nyomott el nem annyira a központi kormányzat, mint inkább a számos társadalmi egyesületi szövetség, elsősorban pedig az American Legion: a volt frontarcosok. Ez az ellenállás és ellenszenv a munkás-kérdés, általában pedig a ninestelen osztályok kérdésének szerves megoldása iránt csak a nagy válság hatása alatt tűnt el és amikor Roosevelt kormányzásának középpontjába éppen a feladatokat állította, az egész ország hűségesen követte őt ezen az úton.

Nagyobb óvatosságot!

A mostani választás azt bizonyítja, hogy az ország konzervatív elemei lassabb tempóra és nagyobb óvatosságra szeretnék bérni az elnököt. Roosevelt többsége azonban még mindig teljesen szilárd és legfeljebb csak arról lehet szó, hogy a szenátussal és a képviselőházzal szemben nem lesz oly könnyű dolga, mint eddig, amikor egyszerűen vita nélkül ment át valamennyi javaslat. Ehhez jár még a kétpárt-politika egyik furcsasága. Ugyanis nem minden republikánus elcsúszása a New Deal-nek és nem minden demokrata feltétlenül híve annak. Mindkét pártban vannak erősen haladó elemek, akiknek a felfogását semmi nem választja el még részletkérdésekben sem. Igaz, az elnök számíthat arra, hogy egyes javaslatához republikánus szavazatokat fog kapni, míg nem lehetetlen, hogy elveszt egy-egy demokrata szavazatot. Roosevelt egy időben gondolt is arra, hogy új pártot alakít, melybe mindkét pártból belépne az ő politikájának a hívei, ez a szándéka azonban megvalósíthatatlannak bizonyult. A demokraták és a republikánusok szervezetei az Egyesült Államok történelmével együtt fejlődtek ki s a maguk nemében példátlanul tökéletes szervezetek, amelyeknek cél-

jára lelkes vagy dicsvágyó férfiak vagyunk és idejük jó részét áldozták. Ezek a férfiak nem tudtak beleyugodni a gondolatba, hogy most kihúzzák lábuk alól a pártszervezetet, amelynek segítségével karrierüket biztosíthatják s inkább váltották a mai helyzetet, amelynek értelmében ellenzéken ülnek olyanok is, akik támogatják a kormánypolitikát és a kormány mögött belső ellenzék tagjai is helyet foglalnak.

Roosevelt külpolitikája

Ami Roosevelt külpolitikáját illeti, az igen egyszerű és rendkívül népszerű. Megválasztásától kezdve egész a mai napig két főpontból állott. Az első szerint, a világ válsága elsősorban gazdasági kérdés, eszerint kell tehát kezelni és megoldani. Cordell Hull-t vette maga mellé külügyi államtitkárnak, aki elsősorban gazdasági szakember s akivel kidolgoztatott részletes programot a világ gazdasági újjászervezésére s a világ-kereskedelelem akadálytalan lebonyolítására. Roosevelt meggyőződése az volt, hogy a gazdasági fellendülés az egyes országok politikai forrongásait is meggyógyítja és teljes mértékben támogatta Hull végletes türelmet igénylő munkáját egészen a legutolsó hónapokig, amelynek eseményei súlyos csapást jelentettek ennek az elgondolásnak.

Második alapelve a „jó szomszedság” politikája, melyet elsősorban az amerikai világgrészt ért, s amelynek végső célja pán-amerikai együttműködés kialakítása. Letompítani az ellentéteket Mexikóban, békésen rendezni a délamerikai államok határ-vitáit, lecsillapítani, megszüntetni a középamerikai államok állandó forradalmait, egészséges vérkeringést teremteni e földrész valamennyi nemzete között: ez ennek a politikának állandó gondja. Valóságos Amerikai Népszövetség

kialakításáról van itt szó, olyannyira, hogy az év folyamán, amikor Roosevelt a Kingston Bridge-t felavatta, váratlanul és határozottan kijelentette, hogy az Egyesült Államok megvédi Kanadát minden támadás ellen, beleértve a mondattal a pán-amerikai rendszerbe még azt az államot is, amelyik egy európai hatalom társ-országa. Ugyanekkor Észak-Amerika arra törekszik, hogy a maga féltekéjét megőrizze minden autarchikus gazdasági kísérlet ellen és biztosítsa az egész földrész számára a tökéletes gazdasági szabadságot.

Emberi és gazdasági szabadság

Ez a szabadelvű gondolkodás jellemzi Roosevelt minden lépését, minden szavát. Az Egyesült Államok szellemi alapja a tolerancia, jogi alapja pedig a „Declaration of Independence”, ami az emberi jogok szabatosan megszövegezett, de ugyanakkor költői szépségű nyelven megírt okmánya. Roosevelt ennek az emberi és gazdasági szabadságnak klasszikus politikai képviselője.

Az utóbbi hónapok váratlan eseményei arra kényszerítették az elnököt, hogy új fejezetet nyisson külpolitikai állásfoglalásának történetében. Ez az új fejezet neve: fegyverkezés. Roosevelt, mint valaki, aki jól ismeri őt, megjegyezte, vérmérsékleténél fogva gyönyörűnek találja a hatalmas hadsereg és hatalmas hajóhad gondolatát. Eddig sajnálta rá a pénzt az országban, melyet gazdaságilag újja kellett teremteni, most azonban történelmi szükségszerűségnek mutatkozik a feladat és Roosevelt nagy élvezettel fog hozzá. Két hajóhadat fog teremteni, egyet a nyugati, egyet a keleti partok számára, amelyek egymástól függetlenek s önmagukban is teljesek, tökéletesek. Másodszor olyan légihaderőt óhajt megteremteni, mely messzi felülmúlja az európai államokét, különösen Németországtól. Mintegy ellensúlyozásul, a Roosevelt kormány állandóan hangoztatja, hogy fegyverkezik ugyan, de bármely pillanatban hajlandó leülni, hogy tárgyaljon a lefegyverzésről és nagyon valószínű, hogy az elnök szíve mélyén még mindig nem mondott le legkedvesebb tervéről, a nagy és döntő világ-tanácskozásról. Azt azonban ő is tudja, hogy a csupa-álmódosítás korszaka letűnt s amint kijelentette, „Amerika fegyverkezik, ha egyelőre nem is állig, legalább a csipőig”.

Az angol kormány felszólította a lakosságot: lássa el magát élelmiszerrel háború esetére

Harmincmillió darab élelmiszerjegyet nyomattak. — Az állami élelmezési hivatal hatalmas készleteket raktározott el

Londonból jelentik: Sir Auckland Geddes, a polgári légvédelem technikai szakértője, nagy beszédet mondott Londonban. Felszólította a lakosságot, hogy már most lássa el magát élelmiszerekkel, háború esetére, hogy a háború kitörésekor az élelmiszerpiac hirtelen megterhelése ne járjon zavarokkal. Felszólította ezenkívül a közönséget, hogy palackokban forralt vizet tároljon. Az elkövetkezendő háborúnak, szerinte, három fázisa lesz és ezek a következők:

1. A polgári lakosság biztonságának garantálása.
2. Fegyverkezés és nyersanyag-ellátás.
3. A hosszú ideig eltartó véres háború előkészítése.

Kijelentette ezután, hogy senki sem állíthatja, hogy nem tudják megszervezni Anglia polgári lakosságának védelmét. Sokkal valószínűbb, hogy az Angliával szemben álló hatalmak már a második fázisban nem tudnak lépést tartani.

— Mi meg tudjuk védeni Londont. — mondotta — és a polgári lakosságot is. A védkötelezettség megszervezésére új minisztériumot állítunk fel. Már ki is szemeltünk élére

egy fiatal, rendkívül aktív férfiút. A fegyverkezések terén olyan óriási az előnyünk és olyan sokáig bírjuk a tempót, hogy talán nem is lesz olyan hosszú a háború, mert az ellenség képtelen lesz municióval és nyersanyaggal ellátni magát.

A Sunday Chronicle szerint eddig 30 millió élelmiszerjegyet nyomattak, amelyeket a háború kitörésének pillanatában minden felmért azzonnal meg fog kapni. Minden körletben élelmiszerellenőroket neveznek ki megfelelő személyzettel. Az állami élelmezési hivatal óriási élelmiszerkészleteket raktározott fel és az újabb élelmiszerek beszerzése most is folyamatban van. Anglia valamennyi fontos piacának vezetőivel közölték, hogy milyen szerepet fognak betölteni az élelmezés terén. A kereskedelemügyi miniszter rövidesen bejelenti a parlamentnek az élelmezés ügyében eddig tett intézkedéseket.

A nagyváradi mozgóképszínházak mősora:

APOLLÓ: A VADNYUGAT LEANYA.
DORIAN: A PARIZSI NASZUT.
CORSO: A TITOKZATOS KULCS.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELFIZETÉSI ARAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450 negyedévre 225, egy órára 75 le.

Magyarországon: Egész évre 90 P, félévre 45 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postaküldeménykénti csekk számlánk száma: 80.037

Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.

PACHA AGOSTON PÜSPÖK A FŐVÁROSBA UTAZOTT. Temesvár. Saját tud. Pacha Agoston dr megyéspüspök Bucarestbe utazott, hogy az ott tartandó püspöki konferencián vegyen részt.

Zürichi zárlat. Párizs 11.70 egynegyed, London 20.71, Newyork 44.3, Brüsszel 74.90, Milánó 23.30, Amszterdam 239.95, Berlin 177, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucaresti 340

A MÁRAMAROSSZIGETI RÓM. KAT. EGYHÁZKÖZSÉG VEZETŐSÉGE BELÉPETT A „NEMZETI UJJÁSZÜLETÉS ARCVONALÁBA”. Máramarossziget. Saját tud. A kormány és a volt magyarpartii vezetők között létrejött megegyezés alapján Pílcz Ede prépost-kanonok vezetése mellett a máramarosszigeti róm. kat. egyházközség vezetősége, hivatalnokai és alkalmazottai beléptek a „Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába”.

Falusi zenekarok tagjainak nem kell belépniük a zenészek szindikátusába. Temesvár. Saját tud. A zenészek szindikátusa felszólította a falusi zenekarok tagjait, hogy lépjenek be a szindikátus tagjai közé és évi kétszáznyolcvan lelt tagsági díjat fizessenek. Ciupe Gheorghe dr királyi helytartósági vezérbíróknál most küldöttség jelent meg és kérte a szindikátus határozatának hatálytalanságát, Ciupe dr vezérbíró kijelentette, hogy ilyen értelmű körrendeletet már intézett és a főszolgabírókhoz. Falusi zenekarok szindikátusi tagsága nem kötelező és a falusi kocsmárosoknak nem kell — miként azt a zenészek szindikátusa követelte — a tagsági igazolványt követelni azoktól, akik náluk zenélnek.

BÁRÓ BÁNYFY DEZSŐ TEMETÉSE. Kolozsvárról jelentik: Csütörtökön délután temették el báró Bánffy Dezsőt. Megírtuk, hogy losonci báró Bánffy Dezső január 18-án Montanában, 39 éves korában, hosszas szenvedés után, meghalt. Holttestét Kolozsvárra szállították s itt a köztemető halottas kápolnájából január 26-án, csütörtökön délután félnégykor a református egyház szertartása szerint helyezték örök nyugalomra.

Folességül ment rabtársához, hogy megmeneküljön a kiadatástól. Constantából jelentik: Nem mindennapi házasságkötés színhelye volt a constantai városháza anyakönyvi hivatala. Fegyőrök vezették fel a hivatalba Cristina Topov és Gh. Sultanov elítélteket, akik mindketten a constantai fogház lakói s miután a törvényes uton összeadták őket az anyakönyvvezető, a fiatal párt visszavitték a börtönbe. Cristina Topov bolgár alattvaló s a várnai törvényszék egy gyilkossági ügyből kifolyólag tízévi fogházra ítélte. Hogy megmeneküljön a kiadatás elől, megállapodott rabtársával, Sultanovval, hogy házasságot kötnek. A nő ilyenformán román állampolgárrá vált és így megmenekült a kiadatástól.

PÉNTEKRŐL CSÜTÖRTÖKRE HELYEZIK AZ ESKETÉSI NAPOT A NAGYVÁRADI VÁROSHÁZÁN. Nagyvárad. Saját tud. A városháza anyakönyvi hivatala több oldalról érkezett kérésnek engedve elhatározta, hogy az esketési napot péntekről, csütörtökre helyezi át. A polgári esketési szertartásokat tehát a jövőben kedden és csütörtökön tartják meg. Április 1-től kezdődőleg szigorúan csak ezen a két napon áll rendelkezésre az anyakönyvvezető, ha valaki más napon akar esküdni úgy külön illetéket kell fizetnie.

Ujabb moratorium kérés Kolozsváron. Saját tud. Deák Samu, Regele Ferdinand-ut 131. sz. alatti rövidárúkereskedő hathónapos moratoriumot kért hitelezőitől. Az aktívák 1.005.551 leire, passzívái pedig 598.256 leire rugnak. Deák Samu főbb hitelezői: Komlós Testvérek Nagyvárad 65.198, Fekete M. Nagyvárad 56.588, Metaloglobus Bucaresti 15.257, Schön Herman Nagyvárad 21.028, Grünfeld és Rosenberg Kolozsvár 14.200, Lodon Nagyvárad 10.214, Mignon Boucher 12.962, Vitroceram Bucaresti 11.893 lei.

Sintörés következtében kisiklott az aninai vonat öt kocsija. Temesvár. Saját tud. Az anina-oravica vonalon az Anináról indult 1252 számú személyvonat öt kocsija kisiklott. A kisiklás Majdán és Oravica között, nyílt pályán történt. A hegyi pálya azon a helyen erősen kanyarodik. Míg a mozdony s az azt követő poggyászkocsi a síneken maradt, a vonat többi része — öt vagon — váratlanul kisiklott s a lejtős hegyoldal felborult. Két személykocsi és három teherkocsi borult fel — szerencsére azonban halálosan nem csak sebesülés sem történt. A kisiklás következtében keletkezett forgalmi akadályt csak másfél-napi munka után sikerült elhárítani. Addig a szállással tartotta fenn a vasut a forgalmat. Megállapították, hogy a kisiklást sintörés okozta. Egy, még 1894-ből való sín megrepedezett és hat darabra tört. A vasut kara mintegy hetven ezer lei.

VIANNEY SZENT JÁNOS OLVASÓJA A SZENTATYÁNÁL. Rómából jelentik: A Szent-anya új olvasót kapott; Vianney szent János volt olvasóját. Egy lyoni pap, Amphoux abbé, a nagy francia szent unokájától megszerezte az olvasót s elküldte Gerlier-bíborosnak, hogy adja a Pápnak. Amikor a bíboros átnyújtotta az olvasót, a Szentanya mosolygott s ezt mondta: *Lehetetlen lett volna kedvesebb ajándékkal meglepni engem. Azután kivett zsebéből egy kis tokot, s a benne levő egyszerű rózsafüzért a bíborosnak adta. „Adja át a Pápa olvasóját annak a papnak, aki olyan nagy örömet szerzett nekem. Mondja meg annak a papnak, hogy a Pápa a jövőben a nagy szent olvasóján fogja végezni ezt a szép imádságot”, — fejezte be szavait a Szentanya.*

Uj szünnetjel a magyar rádióban. Budapestről jelentik: A Magyar Rádió igazgatósága a Felvidék visszacsatolásának emlékére elhatározta, hogy új szünnetjelt vezet be a Rákóczi-induló néhány első taktusából. Az új szünnetjelet február hónapban fogják rendszeresíteni a magyar rádióban.

„HALÁLSUGARAKKAL” ÁLLITOTTAK MEG TÖBB GÉPKOCSIT ÉS MOTORKERÉKPÁRT EGY DÁNIAI UTON. Koppenhágából jelentik: A lapok nagy cikkekben számolnak be arról a furcsa és megmagyarázhatatlan esetről, amely Aarhus kerületben történt. A kerület egyik utcáján három órán belül nyolc gépkocsival, egy motorkerékpárral történt meg az, hogy mikor az ut egy bizonyos pontjára értek, gépük egyszerre leállt s nem tudtak tovább haladni. A lapok úgy vélik, hogy bizonyos titkos kísérletekről van szó, amelyet ismeretlenek a halálsugárral végeztek ezen a vidéken. Egy orvos, aki utasa volt az egyik hasonlóképpen leállt gépnek, kijelentette az egyik lap munkatársának, hogy véleménye szerint nem lehet ilyen távollevő következtetéseket levonni, egyszerű elektromos jelenségről van szó, amely a légkör nagyarányu nedvessége miatt állhatott be.

Ujjászervezte a posta a bíról kézbesítési szolgálatot. Bucarestből jelentik: A PTT vezérigazgatósága közölte a nyilvánossággal, hogy a jövőben az ország egész területére felvesznek bírósági kézbesítőket. Minden postahivatal felveszi a megfelelő borítékba csomagolt bírói iratokat, sőt a nagyobb postahivataloknál külön tisztviselő fogja azokat kezelni.

ELITÉLTE A KATONAI TÖRVÉNYSZÉK A TELEGDI KOMMUNISTÁKAT. Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári katonai törvényszék tegnap hozott ítéletet 28 telegdi kommunista bűnügyében. A vádlottak közül Halász Anna, Halász Ilona Albert Ferenc, Harsányi István, Băciu Josif, Kerezi János és Albert Sándor az elmúlt évek folyamán kommunista sejtet tartottak fenn. A katonai törvényszék a vádlottakat hathavi elzárásra, 2000 lei pénzbírságra és 1000—1000 lei perköltség megtérítésére ítélték.

Magas láz, főfájás, a meghülés egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné a betegséget. A Diana sóborszesszel való be-dörzsölés enyhíti a fájdalmakat.

Megduplázza a tábla a pengőhamisító lakatos büntetését. Temesvár. Saját tud. Timár József rovtomultu nagyvárad lakatos néhány évvel ezelőtt hamis ötpengős ércpénzt készített s hamisítványok egy részét feleségével Temesváron hozta forgalomba. Az aszsonyt letartóztatták, majd Timár is letartóztatásba került s megindult ellenük az eljárás. A törvényszék Timárt egy évre, az aszsonyt pedig három hónapra ítélte, az ítéletábla azonban az előbbi büntetését két évre, az utóbbiét hathónapra emelte fel.

Személyazonossági igazolványok kiállításá Nagyváradon. A személyazonossági igazolványokért való jelentkezések sorrendje Nagyváradon a következő: A betűsök január 26. és 28-ika között. B betűsök január 31. és február 4. között. C—D betűsök február 6 és 9-ike között. E—F betűsök február 10 és 15 között. G betűsök február 16—18 között. H betűsök február 20—23. között.

Motoros tűzoltókocsit vásárol Kézdivásárhely. Kézdivásárhely város tanácsa felhívást bocsátott ki és hivatkozva arra, hogy a körházban történt borzalmas tűzvész szükségessé teszi egy motoros tűzoltó szivattyúval ellátott öntözőkocsi beszerzését, a február 18-án rendezendő bálra hívja meg a város lakosságát. A bált Petrini ezredes, megyei prefektus védnöksége alatt rendezik. A beszerzendő motoros fecskendő egyben az utcák öntözésére is alkalmassá teszik, ezzel kapcsolatosan a vízellátás kérdését is meg akarja oldani a városi tanács.

BÁNYASZERENCSETLENSÉG TATABÁNYÁN. Győről jelentik: A tatabányai szénbányákban szerencsétlenség történt. A 10-es számú akna beomlott és két munkást a törmelék maguk alá temettek. Mire a törmelékeket eltakarították, a két munkás halott volt.

Nyugdíjba vonul dr Vostinár János Nagyvárad városának főjegyzője

Nagyvárad. Saját tud. Ismét egy kedves, közvetlen és megszokott főtisztviselő távozott el a városházáról. Dr. Vostinár János Nagyvárad városának 20 éven át volt főjegyzője nyugalomba, helyesebben nyugdíjba vonul. Csütörtökön délelőtt már más ült asztalánál, más írta alá az iratokat.

Dr. Vostinár János 1914-től kezdve mint ügyvéd dolgozott Nagyváradon. A világháborúban a 37-ik gyalogezrednél szolgált, mint kapitány. Vitéz és hátr magatartásáért a Vaskoronarenddel tüntették ki. A szerb és orosz frontokon teljesített szolgálatot. Az impériumváltozás után 1919 augusztus 1-én nevezték ki városi főjegyzőnek dr. Lukács Ödön helyére. 1926-ig, a régi közigazgatási törvény alapján tagja volt a városi tanácsnak és a polgármester állandó helyettese. 1922-ben gyakorolta is ezt a megbízást. 1926-tól az új közigazgatási törvény életbe lépése után mint főtitkár (secretar general) működött tovább, majdnem ugyanazzal a hatáskörrel. Tavaly rövid ideig polgármestere volt a városnak.

Puritán felfogása és egyenes gondolkodása miatt általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendett. A politikai párturalmak idején is szilárdan állt a helyén. A kötelességtudó, becsületesen dolgozó, hivatását lelkiismeretesen teljesítő tisztviselő példaképe volt. Sohasem tett faji vagy város előrehaladását és fejlődését előmozdító szempontokat tartott szem előtt. Az elmúlt év-

ben kisebb közigazgatási hibák miatt elmozdított állásából, de az illetékes tényezők rövidesen rájöttek arra, hogy egy tisztán gondolkozó és dolgozó főtisztviselőt ért e sérelmes intézkedés és dr. Vostinár János ismét elfoglalta íróasztalát a városházán. A sok vizsgálat, kihallgatás és utána-járás azonban elkedvetlenítette a főjegyzőt és április 1-től kezdődőleg betegség címén nyugdíjazását kérte. Addig is Popescu Nicolae, a gazdasági ügyosztály főnöke helyettesíti.

A főügyész, a gazdasági ügyosztályfőnöki, valamint a főjegyzői állásra pályázatot hirdetett meg a város, amely január 31-én jár le.

UJ VEZETŐSÉGET VÁLASZTOTT A VÁROSI TISZTVISELŐK EGYESÜLETE

Nagyvárad. Saját tud. A városi tisztviselők egyesülete szerdán este tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az ülésen Popescu Nicolae a gazdasági ügyosztály főnöke elnökölt. Megnyitó beszédében bejelentette, hogy a tisztviselők testületileg beléptek a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalba, majd méltatta a nyugdíjba vonult dr. Vostinár János városi főjegyző az egyesület volt elnökének érdemeit. Hosszas vita és a jelölőbizottságok előterjesztése után titkos szavazással megválasztották az új vezetőséget: elnök Mărcuți Ioan, alelnök Fildan Josif és dr. Barbonta Paul, főtitkár Mestecan Teodor, titkár: Frențiu Josif.

Nátház
fenyegeti
Önt! A fer-
tőzés ellen
védekezzen

VALDA
PASZTILLÁ-val
eredeti dobozban

Amikor a lopott árut a károsultnak akarják eladni... Nagyvárad. Saj. tud. Hersch Izsák nagyvárad kerékeskedő üzletében az elmúlt hónapokban bement két vasutas és 11 méter szövetet kínáltak megvételre. A kerékeskedő, mivel maga nem foglalkozik szövettel, elvitte a szövetet Mayer rófoshoz, hogy vegye meg ő. Mayer, amikor meglátta a szövetet, meglepődve jelentette ki, hogy ezt a szövetet tőle lopták el a vasuton érkezett egyik csomagjából. Herch utánajárt, hogy ki volt a két vasutas, aki a szövetet neki kínálta. Az egyik Hurgói Dumitru vonatfőnök, míg a másik Sălăgean Alexandru volt. Mayer keresetet adott be ellenük a törvényszéken. A vasutasok kijelentették, hogy ők nem lopták a szövetet, hanem feleségeik vették egy házaló kerékeskedőtől. Tanúkkal igazolták azt is, hogy Mayer a kérdéses csomagot teljesen rendben vette át és nem is reklamálta az állítólagos hiányt. Az érdekes ügyben újabb tanukat hallgatnak ki.

Pénteken délután temetik Dénes-Doleschall gézát. Mint megállapítható, necpáli Dénes-Doleschall Géza erdőmérnök, ny. uradalmi felügyelő halála mély részvételt váltott ki. A közszereplésben élt nyolcvanegy esztendősen öreg ur annak a generációnak volt tagja, amelyik aranykorát a béke-évek boldog szakában élte. Selmecbányán 1889. évben szerzett erdőmérnöki diplomájával a magyar állammal kezdte pályafutását, ahonnan tizenegy évi szolgálat után a nemrégiben elhunyt gróf Andrássy Géza gómori hatvanezer holdat kiterítő uradalmainak élére került felügyelőnek. Az itt lefolyó országosbírói vadászatok rendezőjeként a legmagasabb körökben ismert neve volt. Szak tekintélyére régi folyóiratok emlékeztetnek, melyekben ő maga is nagy felkészültséggel írt. Bihar megyében 1913-ban telepedett le, mint gróf Zichy Rafael alsólugosi uradalmainak felügyelője. Fíz évvel ezelőtt vonult nyugalomba és élt csendes visszavonultságban Gerliczy-utcai házában haláláig. Erdemekben elmúlt életét gyászolják: özvegye, Dénes Gézáné szül. Schuster Ida, gyermekei: Dénes Zoltán erdőtanácsos, Dénessy Jenő Máv főtanácsos, Dénes Irén, Linhardt Ödön ny. erdőfőtanácsos neje, Dénes Ida, férj. Uferbach Ervinné, Dénes Olga férj. Hankovits Györgyné, Hedrich Richard, valamint tizenegy unokája és két dédunokája. Testvérei: öz. Bátor Károlyné szül. Dolleschall Izabella, Dolleschall Ervin, a budapesti ítéltábla ny. tanácselnöke, valamint nagy kiterjedésű előkelő rokonság. Temetése pénteken délután fél 5 órakor fog végbemenni az olasz temető Haller-kápolnájából az ág. evangélikus egyház szertartása szerint.

* A legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés, belrenyhesség, rossz emésztés, gyomorontás, felfúvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Betörők fosztogainak Kolozsváron. Kolozsvárról jelenti saját tudósítónk. Az utóbbi hetek folyamán veszedelmesen elszaporodott a bűneetek száma Kolozsváron. Az elmúlt éjszaka folyamán három betörés is volt. A vakmerő tettesek éjnek idején behatoltak a Mihai Viteazul-téri Weisz Manó-féle ékezerüzletbe és azt majdnem teljesen kifosztották. — Ugyancsak betörők jártak a Regina Mária-utcai Tirman posztóáruházban is és kirabolták Dordai Demeter Minerilortuca 11., valamint Dumitrescu Nicolae Pasteur-utcai lakó fiatalembert is. A rendőrség széleskörű nyomozást vezetett be a vakmerő tettesek kézrekerítésére. Ennek eredményeképpen sikerült letartóztatni egy Salamon Ferenc nevű többszöri büntetett egyént, akit az utóbbi napokban elkövetett betörésekkel gyanúsítanak. Salamon egyébként a napokban szokott meg a kolozsvári fogházból és szokása alatt újabb betöréseket követett el.

Katonai jelentkezések Nagyváradon. Tartalékos tisztek a következő sorrendben jelentkeznek: J betűsök január 27—28-án, L betűsök január 30-án, K betűsök január 31 és február 1. M betűsök február 3, 4, 6-án, N betűsök február 7—8-án. — Legénységi állományban levő tartalékosok jelentkezése: Január 27-én az 1928. évfolyambeliek N-től Z-ig, Január 28-án az 1927. évfolyambeliek A-tól M-ig, Január 30-án az 1927. évfolyambeliek N-től Z-ig, Január 31-én az 1926. évfolyambeliek A-tól M-ig, Február 1-én az 1926. évfolyambeliek N-től Z-ig.

Máramarosszigeti rövid hírek. Saját tud. Pápurica vámspektor a vámhivatalok felülvizsgálása céljából Máramarosszigetre érkezett. — Máramarosszigeten a Korona szálloda épületében rövidesen nagy szövetkezet létesül, amit a Zorile vezetősége fog irányítani. Az új szövetkezetnek textil- és terményosztálya lesz. — Popoviciu berbesti polgármester ellen vizsgálat indult. — Máramarossziget város vezetősége a folyó év folyamán nagyszabású utjavítási munkákat vett tervbe.

Egy történelmi jelentőségű telefonkapcsolásért kétezer lira jutalmat kapott egy római postáskisasszony

Bianchi Vanda életének legizgalmasabb percei

Rómából jelentik: Röviden jelentettük, hogy Vanda Bianchit, a római posta telefonos kisasszonyát, aki annakidején Mussolini és Hitler telefonbeszélgetését kapcsolta, a Duce 2000 lira jutalomban részesítette. Római tudósítónk a kitüntetés érdekes és kedvesen izgalmas lefolyásáról most részletes tudósításban számol be:

KARABINERIK — A MENEDÉKHÁZBAN.

Vanda Bianchi, a római főposta fiatal és bájos telefonkezelője szabadságidejét Ovindoliban töltötte, ahol — a téli sportok nagy kedvelője lévén, — testvérei társaságában sielt. Az ovindolli menedékházban hamarosan megszerette mindenki a Bianchi testvéreket és épp ezért nagy riadalmat keltett a menedékházban, amikor egy kora reggel karabineri kereste Bianchi Vandát.

A fiatal postatisztviselőnő nagyon megijedt. Nem tudta elképzelni, mit csinálhatott, hogy katonákkal akarják elővezettetni? Sebbel-lyább felkapott magára egy pongyolát s kirohant a szobájából. A menedékház minden ablakán, ajtaján igazított és kíváncsi emberek lestek ki. A karabineri társaságában Bianchi Vanda lesietett a menedékház elé, ahol egy másik karabineri és — hivatali főnöke várták. A postafőnök orra hegyéig beburkolozva köpenyébe, vékony városi cipőben topogott a havon. Kurtán rászólt Bianchi Vandára:

— Gyorsan öltözzön fel! Hét órakor indul a vonat!

Bianchi Vanda rémülten rohant vissza szobájába. Sietve feöltözött. Es közben azon törte a fejét, mi is történhetett voltaképpen? Talán otthon a szüleinél van valami baj? Néhány perc múlva már az állomás felé tartottak. Aztán elindult a vonat és robogott Róma felé. A vasúti kocsiiban némán ültek egymással szemben a postafőnök és a fiatal tisztviselőnő. Mikor Rómához értek, csak annyit mondott a postafőnök, hogy siessen haza, öltözzék át és azonnal jelentkezzenek a hivatalában.

„HALLÓ! ITT A PALAZZO VENEZIA!”

Bianchi Vanda élete legizgalmasabb perceit élte át. Tíz perc alatt, átöltözött és szinte repülve érkezett a hivatalába, ahol szabályszerűen átvette a szolgálatot az interurban központban.

Korompai József:

Az örök élet érettségijén Ara ítzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés érte mének valószínű zsolára és himnusza ez a könyv.

BEKULDOTT HIREK

Jól sikerült bált rendezett a máramarosszigeti iparosság az aggmenház alap céljaira. Az iparosbál a szigeti Polgári Kör összes termeiben zajlott le. A rendezőség élén Valeán Sándor szindikátusi elnök és Frankó Sándor állottak, dícséretes munkát fejtve ki. A bál egy erkölcsileg, mint anyagiileg fényesen sikerült.

Teadélután a nagyvárad Katolikus Körben. Vasárnap délután 6 órai kezdettel tartja meg ismét vidám hangulatáról már jólismert teadélutánját a nagyvárad Katolikus Kör. Az előző sikerek után érthető tehát a nagy érdeklődés, mely a nagyvárad uritársadalomban, különösen a fiataltság részéről megnyilvánul. Ezek a teadélutánok ezután rendszeres lesznek, hogy általuk a várad uritársadalom, a kényelmes klubhelyiségben, olcsó szórakozás mellett, otthonra találjon.

De míg a kigyuló és elalvó apró villanykörtéket figyelte, ijedten gondolkodott: mi történhetett? Valami nagy hibát követhetett el, talán sok téves kapcsolást fontosabb hívásoknál. És míg ezen tűnődött, bizony, néhány számot tévesen is kapcsolt...

Végre jelentkezett a Palazzo Venezia, — ahol tudvalevőleg Mussolini lakása van — s a telefonnal maga a Duce szólalt meg. Bianchi Vanda reszketve hallgatta a Duce hangját... de az feltűnően kedves volt.

Megkérdezte, hogy ő volt e hivatalban szeptember 29-én és ő kapcsolta e a Palazzo Venziát a német követtel és azután Hitlerrel?

Bianchi Vanda reszketve gondolkodott a hibán, amit elkövetett... De azért határozottan adta meg a választ: igen... ő kapcsolta a Palazzo Venziát... ekkor a Duce hangja még kedvesebb és melegebb lett. Gratulált Bianchinak, azután kijelentette, hogy a kis római postáskisasszony belekerül a történelembe, sőt jutalmat fog kapni ő is, de mindazok, akik azon a nevezetes napon a telefonnal szolgálatot teljesítettek.

Ezzel a Duce letette a kagylót.

Estére azután berendelték Mussolinihez, ahol a titkár fogadta — és átnyújtotta a 2000 líras jutalmat. Az interurban többi tisztviselői fejenként ezer-ezer lírát, a telefonközpont többi alkalmazottai pedig 500—500 lira jutalmat kaptak.

Az izgalmas nap után a kis postáskisasszony visszamehetett Ovindoliba, ahol a szabadságidejét most még nagyobb kedvvel tölti, mint eddig.

Primăria Municipiului Oradea

„Serv. fin. bir. licitațiilor”
No. 56557—1938.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 17. Februarie 1939, orele 10 a. m., se va ține în sala mică de ședințe a primăriei etaj. I. camera Nr. 1, licitație publică în continuare cu supralicitatie verbală, pentru arendarea terenului agricol, în suprafață de 10 jug. cad., situat între grădiniaria orașului și drumul Vadalmaș.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110. inclusiv din legea contabilității publice, regulamentul oficiului central de licitații și normele publicate în Monit. Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931.

Concurenții la licitație, vor depune pe langă ofertă și o garanție de 50% în numerar sau efecte de Stat, asupra sumei oferite, iar ofertele se va face numai în conformitate cu caietul de sarcini care poate fi văzut în ficare zi, în orele de serviciu la biroul licitațiilor, parter, camera No. 20.

Oradea, la 25. Ianuarie 1939.

Primar:

Dr. C. Solyom.

Secretar General:

Indescifrabil.

KÖZGAZDASÁG

Hogyan könnyeljük el a külföldi valutákat?

A mérlegkészítés alkalmával igen sok vállalat kényes helyzetben van az idegen valutában fennálló követelések vagy tartozások átszámítása tekintetében. Melyik az az árfolyam, amely nem rövidíti meg sem a kincstárt, sem az adózó érdekét? A kérdés már szóba került a központi pénzügyi bizottság előtt, amely úgy döntött, hogy az idegen valutájú könyvtételek helyes átszámítási kulcsa; a hivatalos árfolyam plusz 38 százalék.

Ez az átszámítás reális akkor, ha a vállalat valóban a rendes kvótára kapott behozatali engedélyt. Hogyan áll az eset, ha a vállalat a szabadforgalmi devizával kényesül — megfelelő kontingens nélkül — a különben legálisan engedélyezett árut behozni. Ez a kérdés az idén annyival is inkább aktuálisabb lett, mert a különböző külföldi fizetési egyezmény folytán a legtöbb — főleg nyugati — államból szabadon lehet az úgynevezett „szabadkvóta” terhére árut behozni. Angliából például a kivitt gabonamennyiség értékének 40 százaléka erejéig menő árut be lehet hozni Romániába, ugyanezt szabadforgalmi devizával, amely az autorizált bankokhoz a gabonaexportőrök útján befolyt. Ez az árfolyam jóval magasabb, mint a 38 százalékkal növelt hivatalos kurzus.

Ha már most a vállalat valamely külföldi tartozását a pénzügyi bizottság határozatának megfelelően könnyvél el, dacára annak, hogy a kérdéses tartozást szabadforgalmi devizával lesz kénytelen kifizetni, úgy magasabbra értékeli nyereségét, mint az valóban, a passzívák oldalán pedig tudatosan kisebbre értékelték a tételek, mint azok valóban kitesznek. Természetes, hogy a kincstárnak nem ez a célja, hanem az, hogy reális mérleget kapjon és ezért lehetőséget kell adni a központi bélyegbizottság fentemlített határozatának megváltoztatására. A módosítás abban a szellemben történhetik, hogy a vállalat a valóságos kurzust állítsa be könyveibe. Gondolni kell arra, hogy ugyanaz a körülmény, amely növeli a jövedelmet, esetleg azt csökkentheti. A vállalatok átutalnak külföldre — mielőtt az áru beérkezett. Ez esetben az előre kifizetett deviza, mint vagyontárgy szerepel, mint követelés és ez a helyzet már a nyereség csökkentésére is kihat. Ilyen esetben a vállalat számára azonban más veszéllyel is jár az, ha a szabadforgalmi árfolyamon számítja ki az árueleget. Szemben találhatja magát a Banca Nationala azon érvelésével, hogy a könnyvéssel elismerte, hogy ezen áruteltt szabadforgalmi devizával akarja fedezni, tehát hivatalos árfolyamon nem kap kiutalást.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület vetőmagkiállítására Kolozsváron

— Hivatalos közlemények a résztvenni szándékozók részére —

Vetőmag kiállítás és vásár hírei. Február hó 23—27. napjain Kolozsváron tartandó vetőmagkiállítás és vásár iránt országgrésznünk a gazdaközönsege körében igen meleg érdeklődés nyilvánul meg. Az EGE és gazdaköri tagok nagy számban való felvonulása mellett számos kül- és belföldi növénynevelő és nemesítő magvakat utántermelő gazdaság jelentette be részvételét. Bár az egyesület tavaszi vetőmagkiállítására a gépgyárakat helyezésük miatt nem szokták meghívni, az idén a nagy érdeklődésre való tekintettel, lényegesen volt néhány gazdasági gépgyárnak is helyet szorítani a rendelkezésére álló szűk területből.

Mint ahogy gazdaközönsegünk köztudomásúlag igen nagy mértékben rá van utalva a vetőmagvak újabb és jobbfeleségeivel nemesített fajtákkal való kicserélésére, gondoskodott az egyesület, hogy az elismerten legjobb nemesített fajtákból is megfelelő mennyiségű és minőségű vetőmag kerüljön bemutatásra és így a kiállításnak meg legyen az erkölcsi és anyagi sikere.

A kiállításra való részvétel díjtalan az EGE és gazdaköri tagjai részére. A kiállítás látogatói számára — költségkímélés okából — utazási kedvezmény engedélyezését kérte az egyesület a CFR vezérigazgatóságától. A kedvezmény igénybevételeinek módját idejében közli az egyesület.

Miután a növénytermelés terén a tudomány haladásával elért eredmények a kiállításra megtekinthetők lesznek, kívánatos, hogy azt a gazdaközönsege legszélesebb rétegeiből minél nagyobb számban látogassák és egyúttal megismerjék a legjobb vetőmagvakat és legolcsóbb közvetlen beszerzési forrásokat is.

Az EGE gazdaköri fiókjai ez alkalommal társas kirándulásokat rendeznek vagy az engedélyezendő CFR kedvezmények vagy a csoportos utazásokra külön engedély nélkül is érvényes állandó vasuti kedvezmények mellett. Csoportokban való utazáshoz, ha a csoportok a kiinduló állomásra térnek vissza, a CFR a következő kedvezményeket adja. Legkevesebb 20 személynek 50 százalék. Legkevesebb 48 személynek 60 százalék a rendes árból.

A kiállításról kapcsolatos tudnivalókról, készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az EGE (Cluj, Str. Regală 16.) A bejelentéseknek legkésőbb február hó 15-ig való beküldését kéri az egyesület.

Tavaszi vetőmagközvetítés az E. G. E. tagjai részére. Az EGE 6-évi búzavetőmagközvetítési akcióját a tavaszi gabona, kapás és takarmánynövény vetőmagvak kiosztásával folytatja. Azért az egyesület felhívja érdekelt tagjait, hogy szíveskedjenek bejelenteni a vetőmagvakból úgy az eladó készletet, mint a szükségelt mennyiséget. Az eladó készlet bejelentésével egyidejűleg közlendő a vetőmag fajtája, mennyisége, minősége (hl. súly), ára, a tárolás helye, a bejelentő lakása, utolsó posta, vasútállomás és a bejelentő neve. A magvakból legkésőbb február 15-ig minta is küldendő a vetőmag kiállítására. A vásárolni szándékozó gazdák részéről a pontos cím, a szükségelt mennyisége, minősége szintén bejelentendő. A keresett vetőmagminták a kiállításra megtekinthetők lesznek.

Kisgazdaiifjak németországi gazdasági tanulmányi kirándulása. Az EGE, mint minden évben, az idén is rendez az erdélyi kisgazdaiifjak részére Németországba egy féléves gazdasági tanulmányi kirándulást. A kirándulásra résztvevő gazdaiifjak egy félévet töltenek Németországban egy kisgazdaságba beosztva, ahol megismerik a modern gazdálkodási rendszereket, a minőségi termelés és többtermelés és jobbtermelés feltételeit és módjait. A tanulmányi kirándulás március hó végétől október hóig tart. A kirándulásra olyan 16 életévet betöltött ifjak vehetnek részt, akiknek szülei saját gazdasággal bírnak, miután a tanulmányi kirándulás célja a kisgazda nevelése. Utlevél szerzéséről a kiránduló gondoskodik. Utiköltség címén 8000 lej fizetendő, amely összegbe bennefoglaltatik az oda- és visszautazás, valamint egy kététes tanulmányi ut Németországban. Az érdekeltek megkeresésükkel forduljanak az EGE-hez, Cluj, Str. Reală 16.

Hírlapok előfizetése. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara újlag tudomására hozza a kereskedőknek és iparosoknak, hogy nem kötelezhetők semmiféle ismeretlen, vagy foglalkozásuktól távolálló újság, vagy folyóirat előfizetésére, könyvek megvételére, bármilyen rangú köztisztviselő is ajánlaná az előfizetést, vagy vételt. Ha bárki is ilyen természetű kívánsággal kapcsolatban erőszakosan lépne fel, vagy pressziót gyakorolna akarna a kamara értesítendő erről a haldéktalanul eljárást indít a vizsgálást elkövető személyek ellen, a minisztériumtól kapott utasítás értelmében.

Az iparvállalatok és az új közigazgatási beosztás

Nagyváradon csak alfelügyelőség fog működni

Temesvár. Saját tud. A vasutvonalak új közigazgatási beosztását — amelynek tervezetéről már annakidején jelentést adtunk, — a legutóbb, mint ismeretes, elrendelték. Így többek közt Nagyváradon április 1-étől kezdődően az eddigi forgalmi felügyelőség helyett csak alfelügyelőség fog működni, amely a kolozsvári felügyelőség alá tartozik.

A temesvári felügyelőség hatáskörét kibővítették, mert a lupényi és vajdahunyadi vonalat is ez alá helyezték. Ezzel szemben a bányási fővonal egy részét Craiova hatáskörébe osztották. A temesvári felügyelőség a bucaresti fővonalon április 1-étől kezdődően csak Karánsebesig intézkedik, az attól délre eső vonalrész, Herkulesfürdő, Orsova, a craiovai felügyelőség hatáskörébe jutnak.

Értesülésünk szerint több nagyipari cég, amelynek vállalata a Craiovához kerülő vonalszakasz mentén működik, mozgalmat akar indítani, hogy ez a bányási vonalrész továbbra is a temesvári felügyelőség alá tartozzék. Arra hivatkoznak, hogy hasonló újítást már évekket ezelőtt igyekeztek megvalósítani, azonban akkoriban kocsintézési szempontból támadtak nehézségek. Temesvárról könnyebben tudnak vagonokhoz jutni, mint Craiovából.

VASUTI VÉDJELEZŐK — VILLANYVILÁGÍTÁSSAL

Temesvár. Saját tud. A vasut elrendelte, hogy az állomásokat védő jelzőkészülékeket ott, ahol lehetséges, villanyárammal lássák el és világítsák. A temesvári nagypályaudvar jelzőkészülékei eddig olajlámpással voltak kivilágítva, míg Aradon és Nagyváradon már régóta villanyvilágítást használtak. Most azután a temesvári vasuti jelzőkészülékeket is villanyárammal látják el.

Apróhirdetések

Allást nyel

szavanként 2 lei

Ügyes

mindenest jó fizetéssel, február 1-re felveszek. Dr. Soós ügyvéd, Nagyvárad, Strada Sztaroveszky 17-a.

Vegyztisztító

kis üzem, férfiruha vasalásban, tisztításban jártas fiatal segédet keres. Curătoarie Demeter, Caransebeș, jud. Caras.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

központban május 1-re egyszobás modern lakás minden mellékkel felszereléssel. Ertekezni lehet: Nagyvárad, Strada Moldova 2. földszintes ház.

Kiadó

különbejárattal butorított szoba, fürdőszobával, teljes ellátással is. Nagyvárad, Str. Avarescu No. 37.

Két szobás

komfortos udvari lakás május 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Andrei Muresan No. 12.

Keresek

május 1-re két vagy háromszobás lakást. — Címeket a kiadóba kor.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Kisbirtokot

20—30 holdat megvételre keres ügyfelem. Dr. Rednik ügyvéd, Oradea Printul Mircea 2. sz. Bazár-épület.

Herbst

óra-, ékszeraruház. Rezele Ferdinand 3. szám, Nagyvárad. Doxa, Omega ora 800—1000 lei és feljebb. Schaffhauseni ora 3000 lei. Arany karikagyűrűk 14 karátos aranyból. — Veszék arany, ezüst, briliáns ékezeteket, arany órákat.

Különféle

szavanként 3 lei

Találtatott

a garasos hídnál kis kulcsosomó. Igazolt tulajdonosa átveheti a kiadóhivatalban.

LEGUJABB

Borzalmas erejű földrengés Chilében

Az ország több városa elpusztult. — Egyes városrészek nyomtalanul eltűntek

Santiago de Chileből jelentik: A chilei köztársaság területén borzalmas földrengés pusztított szerdán, amelynek részletei csak most váltak ismeretessé. Az eddigi jelentésekből megállapítható, hogy a katasztrófa még az emlékezetes sanfranciskói földrengés borzalmaival és méreteivel is felülmúlja.

A jelentések szerint a földrengés óriási erejű földlökésekkel kezdődött, melyek hatása alatt a föld több helyen megnyílt és egész házak, hársorok, sőt vasutvonalak tűntek el. Különösen borzalmas volt a földrengés Chillan és San Carlos városokban. Chillan 40 ezer lakosából 10 ezer meghalt. A két város teljesen romokban fekszik. Chillanban egy 400 méteres partszakasz a tengerbe zuhant. Egyes városrészek nyomtalanul eltűntek, elnyelte őket a megnyílt föld. A földrengés pillanataiban hatalmas paloták valóságos tojásbaként morzsolódtak össze. A város felett még mindig szinte áthatolhatatlan porfelhő lebeg.

Ujabb jelentés szerint Concepcion városa is elpusztult. Itt kő kövön semmi sem maradt.

Chillanban egy színház is, amelyben 300 ember tartózkodott, összeomlott. A bentlevők közül csupán 5 ember menekült meg, a többi a romok alatt lelta halálát. A földrengés színhelyére sietett a köztársasági elnök és a belügyminiszter harminc orvossal. A szerencsétlenségtől sújtott helyek megközelítése azonban rendkívül nehéz. A kormány repülőgépeket rendelt ki ezek próbálkozásaihoz és mentéshez, valamint az éhezni kezdő lakosság táplálásához. A veszélyeztetett területeken kihírdették az ostromállapotot.

Legutolsó jelentések szerint a chilei föld-

rengés áldozatainak száma körülbelül 20.000 emberre tehető. A halottakat közös tömegsírba temetik, anélkül, hogy személyazonosságuk megállapításával törődjenek. Attól tartanak ugyanis, hogy a nagyszámú hulla miatt jár-

Hitler kancellár január 30-iki beszéde új alapon követeli a német gyarmatok visszaadását

Ciano gróf a német birodalmi gyűlésen

Londonból jelentik: Az angol közvéleményt erősen foglalkoztatja Hitler vezérkancellárnak a birodalmi gyűlés január 30-iki ülésén elmondandó beszéde. A *Daily Telegraph* úgy tudja, hogy Hitler ez alkalommal a gyarmati követelésekre új formát talál. Az új formula alapján Németország azoknak az óriási összegeknek a fejében követel magának gyarmatokat, melyeket hadijóvátétel fejében kifizetett. Német felfogás szerint ugyanis a német jóvátételek fizetése annak a hamis beállításnak alapján történt, hogy Németország a háború felidézéséért felelős. Mivel pedig a háborús felelősség vádját megdönti, a jóvátételi összegek Németországnak visszajárnak.

Berlini jelentések szerint a német külügyminisztérium is megerősíti azt a hírt, hogy a

vány lép fel a szerencsétlenül járt vidéken.

A chilei kormány 500 millió pezetát szavazott meg a földrengéstől sújtott vidékek felsegélyezésére. A nagybankok és a kormány között megindultak a tárgyalások, hogy a bankok ezt az összeget a kormány rendelkezésére bocsássák.

Chile köztársaság Délamerika alsó, elkeskenyedő felének a nyugati partja hosszabban terül el; 1520-ban fedezte föl Maselhaln. A XIX. század elején szabadult föl a perui alkirályság alól. Benézültek és spanyolok keveredéséből egységes spanyolnyelvű néppé összeolvadt lakossága van. A lakosság száma 4 millió 287.445, az ország területe 742 ezer négyzetkilométer, vagyis szinte háromszor akkora, mint Románia. Az ország északi vidéke salétrom-kincséről nevezetes, középső vidékén virágzó mezőgazdasága van, déli vidékén óriási faipara. Nevezetesebb városai: Santiago (főváros 713 ezer lakossal), Valparaiso (193 ezer lakossal), Concepcion (78 ezer lakossal), Antofagasta (54 ezer lakossal), Vina del Mar (49 ezer lakossal), Iquique (46 ezer lakossal), Talca (45 ezer lakossal), Chillan (40 ezer lakossal), Temuco (36 ezer lakossal), Temuco (36 ezer lakossal), Valdivia (34 ezer lakossal).

birodalmi gyűlésre meghívták Ciano olasz külügyminisztert is. Eddig azonban még nem jött értesítés arról, hogy Ciano ideje a birodalmi gyűlésen való részvételt megengedi-e.

A DEMOKRATA ÁLLAMOK VEZETŐI MÉG HITLER BESZÉDE ELŐTT NYILATKOZNAK A VILÁGPOLITIKAI KÉRDÉSEKRŐL

Londonból jelentik: Még Hitler kancellár január 30-iki beszéde előtt a három demokrata nagyhatalom: Anglia, Amerika és Franciaország nyilvánosan le akarja szögezni álláspontját a világpolitikai kérdésekben. Erre vonatkozólag már a diplomáciai megegyezés meg is történt. Hír szerint Chamberlain január 28-án Birminghamban tartandó beszédében fejti ki Anglia álláspontját, Roosevelt és Daladier pedig egyenesen a rádió mikrofonját használják fel nyilatkozatátételükre.

Gafencu külügyminiszter lapja válaszol a jugoszláv kormány lapjának a Duna-medence államai közötti megbékélésről

Bucuresti. Saját tud. Gafencu lapja foglalkozik a „Vreme” cikkével, (melyről tegnap hoztunk közlést) és azt egybeveti Beck ezredes lengyel külügyminiszter nyilatkozatával.

A „Vreme”, — írja, — elégtellel tölt el bennünket, mert kihangsúlyozza a barátságot Románia és Jugoszlávia között. De ez szerencsés gondolatlanul egészen ki, és pedig azzal, hogy a dunamedencei megbékélésnek nem fokozatosan és az államok érdekeit egymástól elválasztva kell történnie, hanem egységes megmozdulással. E felfogás kétségkívül örömdetes eredményre fog vezetni, ha minden államban meg lesz a készség az őszinte és reális együttműködésre.

A belgrádi konferencia nagy hozzájárulás ehhez a békeműhöz.

Ezzel kapcsolatosan Beck nyilatkozatáról így ír Gafencu lapja: Lengyelország eszerint tiszteltben tartja barátsági és szövetségi viszonyát szomszédaival. A jószomszédi viszony állandósítása legerősebb biztosítéka a békének.

Természetes, hogy Románia őszintén viszonozza a baráti érzést Lengyelország és Jugoszlávia iránt, amiben a délkelet-európai államok sorának biztosítását látja.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT

Nyolcvanezer főnyi nemzeti hadsereg Barcelona előtt

Mussolini nagyhatalmi értekezletet akar

Párizsból jelentik: A nemzetiek módszeresen folytatják Barcelona bekerítését. Burgosi híradás szerint már csak órák kérdése a katalán főváros elfoglalása. Barcelona kapui előtt 80.000 főnyi nemzeti hadsereg sorakozott fel. A diplomáciai kar valamennyi tagja már elhagyta Barcelonát. Utolsóként távozott a francia követség.

A *Journal* c. lap azt jövendőli, hogy Franco tábornok most már néhány hét leforgása alatt elfoglalja Valenciát és Madridot is. Ezért figyelmezteti a lap a francia kormányt, hogy még kellő időben térjen észre és igyekezzen visszaállítani a régi barátságot Spanyolországgal, mert máskülönben Franciaország teljesen elveszít mindenféle kapcsolatot a megújuló Spanyolországgal.

A *Matin* azt az érdekes hírt közli, hogy Barcelona eleste után Mussolini azonnal javasolni fogja, hogy Anglia, Németország, Franciaország és Olaszország négyhatalmi értekezletre üljön össze,

amelyen döntsön Spanyolország jövője felől. A *Daily Mail* is megerősíti ezt a francia értesítést és tudni véli, hogy az újabb négyhatalmi értekezlet vitapontjai Mussolini javaslatára a következők lesznek:

1. Mentsék meg a nagyhatalmak Spanyolországot a további vérontástól.
2. Teremtsek olyan helyzetet, hogy a spanyol nép ura lehessen sajátmagának.
3. Akadályozza meg a négyhatalmi egyezmény, hogy a kommunisták vagy a népfrontiak uralomra kerülhessenek Spanyolországban vagy Katalóniában.

A *Daily Express* még bővíti a négyhatalmi konferenciával kapcsolatos híreket. A lap szerint abban az esetben, ha a megbeszélések eredménytelenül járnak, a négyhatalmi értekezlet napirendre tűzi a francia-olasz ellentétek és a német követelések megvitatását is.

Bevonultak Barcelonába a nemzeti csapatok

A lakosság lelkesedéssel fogadta a felszabadító csapatokat

Délután három órakor érkezett távirat Párizsból: Csütörtökön délelőtt a nemzeti csapatok bevonultak Barcelonába. A lakosság határtalan örömmel és nagy lelkesedéssel fogadták a város utcáira bevonuló felszabadító csapatokat.